

zene. 22.05:

est. 21.30: Hel

ngverseny. —

22: Népszerű

monikázás. —

Házi szalon-

fon.

ebbi tánczene.

ne. 23—0.15:

20.15: Varsó

fonon. 19: Szó

iga. — 22.25:

Értesítések

hitközség fő-
éjhangú éne-
i lehet Timár

kóser ellátást
al, modern la-
ny ellenőrzés.
ajtó 33, I. em.

kokat felvesz
ékeltebb áron
szné, Hegedüs

kóser vege-
oka Reg. Fer-
10 szám alatt
jnémiék saját
nott naponta
zhoz szállítva

r. jömegele-
és magyar
a, kirakatren-
lást változtat-
zható" jeligé-

lyvesz Lepage.

al-Muszaf-nak
4 éves, csalá-
mádkozó, aki
Költségmeg-
megy. Megke-
ásos" jeligére

ivatárukeres-
el, elsőrangú
alkalmazást ke-
galmal" jel-

ésre, himzés,
s. előnyomda,
nkaszakmába
áron Fischer
ban Cluj, str.
16 szám.

diákat vagy
vesz. Fürdő-
z. Gyulai Pál

et berendezés
a kiadóban.
udvar, eme-

állalatokhoz,
kerestetnek.
ata Unirii 3.

ik házvezető-
öz. Cím: Má-
Elisabeta ka-

ljon el Lloyd
340. Felső-
A francia
lízis kötés,
éppel. Kap-
sztyáiban.

JRÁNIA

A vándor

XIII EVF. * SZAM 184
Cluj—Kolozsvar, 1930
augusztus 24 Vasarnap
5690 EV - AB 29

Uj Kelet a-
benáti s
na)
Cikk(ek után)
térítés megjel-
n.
Kéziratakat ne-
megőrzésükre

Ramasetter Robert

BUDAPEST

ZSIDÓ POLITIKAI NAPLÓ

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-
utca) 10. szám. Telefon: 9-77.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	1150 Lei
Félévre	600 "
Negyedévre	320 "
Egy hónapra	110 "

KULFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy óra 1 dollár (vagy ennek megfelelő pénámm).
Egy évre 10 dollár.

Hirdetések tarifa szerint vetetnek fel.

Beismerés és kártérítés

A Fildan főügyész által beindított harmadik borsai vizsgálat még teljes gőzzel folyik és mint értesülünk, a nyomozó hatóságok ez alkalommal valóban minden olyan momentumra kiterjesztik figyelmüket, amelyek valamelyes összefüggésben vannak a tűz keletkezésének okaival és világosságot deríthetnek arra a rejtélyre, amely már — tulzán nélkül állítható — európai érdeklődés tárgyát képezi. Most tehát bizalommal várjuk ennek a vizsgálatnak eredményét, amely ha továbbra is következetesen és lelkiismeretesen lesz végrehajtva, talán pont fog tenni a már hetek óta napirenden lévő borsai kérdésre. Nemesak a magunk, de az egész ország nyugalma és presztízse szempontjából fölöttébb kívánatos, hogy a borsai tragédia minden vonatkozásban likvidáltassék. Ha a vizsgálat beigazoltan fogja látni az oly sok irányban alátámasztott gyanút, hogy gyújtogatás történt, ugy nyomozza ki haladéktalanul a bűnösöket és állítsa őket bíróság elé. Ha azonban minden gyanus momentum ellenére a vizsgálat arra a meggyőződésre jutna, hogy Borsán mégsem történt gyújtogatás, hanem csak véletlen szerencsétlenség eredménye volt a tűz, akkor is itt az ideje, hogy Borsai lekerüljön a közérdeklődés és a közzigalom napirendjéről.

Ennek a napirendretetésnek azonban vannak bizonyos nélkülözhetetlen előfeltételei. A vizsgálat pozitív, vagy negatív befejezése még nem zárja le a borsai problémát. Csupán morális és jogi oldalát fogja megoldani a kérdésnek, de nem fogja felépíteni a leégett házakat, nem fogja fedél alá juttatni a hajléktalanok ezreit és nem fogja kenyérhez juttatni az egzisztenciájukat vesztett családokat. Már pedig addig, amíg Borsán üszkös romok merednek az egre, amíg a zsidó falu lakosságának többsége szabad ég alatt, vagy összefolt odukban és pincékben kénytelen tölteni napjait, addig Borsai megoldatlan és nyugtalanító probléma marad számunkra s az ország számára. Ennek a nyitott kérdésnek likvidálásához akart hozzájárulni a Zsidó Parlamenti Klub akkor, amikor dr. Fischer József képviselő utján interveniót a kormány vezető tagjainál, hogy megfelelő kártérítés utján nyújtsanak segítséget a leégett Borsai felépítéséhez. A válasz, melyet Vaida belügyminiszter erre az intervenióra adott, meglepő és nélkülözhetetlen helyzet diktálta belátást. Vaida szerint a kormány nem adhat kártérítést a borsaiaknak azon oknál fogva, mert ez hallgatolagos beismerése lenne annak, hogy gyújtogatás történt. Vaida a borsai tüzet egyszerű elemi csapásnak tekinti, olyan, amilyen a hotini tűz, vagy a durostormegyei jégverés volt. Ha a borsai károkozásokat különleges elbánásban részesítene, ugy szerinte joggal tiltakozhatnának ez ellen a hotini, durostori és a többi károsultak is.

A leghatározottabban szembe kell szállanunk Vaida belügyminiszter okfejtésével, amely egészen szűklátókörű és nélkülöz minden szélesebb horizontu politikai koncepciót. A borsai tűz még abban a nemvárt esetben, ha a harmadik vizsgálat is negatív eredménnyel járna, sem tekinthető egyszerű elemi csapásnak azon előzmények és kísérőjelenségek következtében, amelyeknek keretében lezajlott. Ezt a tüzet a közvélemény tudatában sohasem fog lehetni szétválasztani az antiszemita mozgalomtól és megafolhatatlanul mely igazságot mondott Moldovan miniszter tartományi igazgató, amikor a borsai romok fölött könnyes szemekkel jelentette ki, hogy ebben a tűzben az antiszemita gyűlölködés szimbólumát látja. Ezt látjuk mi is s ezt látja az egész világ.

Végzetesen elhibázott dolog tehát Vaida belügyminiszter okfejtése, ami-

kor azzal tagadja meg a kártérítést a borsaiaktól, mert ez hallgatolagos beismerése lenne annak, hogy gyújtogatás történt. Mindenekelőtt: soha senki sem vádolta a kormányt azzal, hogy ő gyújtotta fel Borsát. A gyannokok csak arra irányultak, hogy gonosztevők kezei vannak a tűz mögött. A kormány tagjai az egész borsai kérdésben kezdetől fogva csak a formai momentumokra fektették a súlyt és következetesen elkerülték a lényegét. Ezt teszi most is Vaida belügyminiszter, holott a politikai bölcsesség éppen azt kíváná, hogy a borsai ügy mielőbb likvidáltassék, még-

pedig oly módon, amely a lelkek megbéküléséhez vezet. Ha a kormány megfelelő kártérítést juttatna a borsaiaknak s lehetővé tenné a falu gyors felépítését, ezzel ország-világ előtt a legbeszédesebb tanujelét adná annak, hogy teljességgel idegen tőle mindaz, amit Borsával kapcsolatban bel- és külföldön hirsztelnek és hogy igaz emberi szívvel együttérz a szerencsétlenekkel s meg-hozza a maga áldozatát a csapás enyhítéséhez. Ez a kártérítés nagymértékben mozdítaná elő, hogy a feledés homályába merüljenek azok a szomorú események, melyek Borsán és Márama-

rosban a közelmúltban lezajlottak s hogy a gyűlölet és nyugtalanság atmoszféráját a béke és a munka levegője váltsa fel. A becsületes kártérítéssel nemcsak hogy nem vállal közösséget a kormány a borsai tűz körül felmerült gyanus momentumokkal, de ellenkezőleg, az egyedül hathatós cáfolatát adja azoknak. Eppen ezért elvárjuk, hogy a kormány az igazi humanizmus a politikai előrelátás szempontjait követve, revízió alá veszi álláspontját és mielőbb kiutalja a borsaiak számára azt a kártérítést, amellyel jövetheti az őket ért nagy szerencsétlenséget.

A câmpulungii törvényszék harmincnapos vizsgálati fogságot rendelt el Constantin Danila ellen

Öt antiszemita agitátor ellen rendelték el a vizsgálati fogságot Câmpulungban

Bucuresti—Bukarest, augusztus 23. Csernovichól jelentik, hogy Constantin Danilát ma reggel erős fedezet mellett Câmpulungba szállították. Danilát néhány nappal ezelőtt, mint ismeretes, Nagykarolyban tartóztatták le a câmpulungii ügyészség közözlése alapján. A câmpulungii ügyészség az elmúlt hónap zavargásokból, különösen

pedig a vamai és câmpulungii eseményekből kifolyólag izgatással vádolja Danilát, akit ezenkívül a dorna-candreniben Rubinger zsidó kereskedő ellen elkövetett gránátos merényletre is vádolják.

Totu és Eremia vasgárdisták. Ez utóbbi kolozsvári diák, valamint Coca és Cârja dorna-candrenii agitátorok, a gránátos merénylet tettesei. A törvényszék megerősítette ma délelőtti tárgyalásán a Danila ellen kibocsátott letartóztatási végzést, ugy, hogy ebben a pillanatban valamennyiük ellen 30 napos vizsgálati fogság van elrendelve.

Csak segínyt és nem kártérítést akar adni a kormány a borsai károsultaknak

Dr Fischer József intervenciója Vaida belügyminiszternél és Maniu miniszterelnöknél

Cluj—Kolozsvar, augusztus 23. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Zsidó Parlamenti Klub nyomban a borsai tűzkatasztrófa után felvette a tárgyalásokat a kormánnyal a borsai károsultak kártalanítása érdekében és közölte Vaida belügyminiszterrel, hogy a Zsidó Parlamenti Klub jogi felfogása szerint a kormány teljes kártérítéssel tartozik. Ugyanerre az álláspontra helyezkedett a nemrég megalakult Országos Zsidó Tanács is. Minthogy a kormány részéről ebben a kérdésben mindeidég semmi sem történt, dr. Fischer József képviselő ezen a héten Bukarestbe utazott, hogy a borsai károsultak kártalanítási ügyét a kormány illetékes tagjainál megsürgesse.

zattal politikai kampány tengelyévé tették, ami szerinte egy okkal több arra, hogy a borsai szerencsétlenekkel más vidékek károsultjainak rovására különbséget ne tegyenek.

megmutatta, hogy erélyes kézzel elnyom minden rendezavaró törekvést és ezért szerinte nincs ok aggodalomra.

Dr. Fischer József mindenekelőtt Vaida belügyminisztert kereste fel, akivel többször tárgyalást folytatott ebben a kérdésben. Vaida belügyminiszter kijelentette, hogy a kormány a borsai tűzkárosultak ügyét tisztán humanitárius kérdésnek tekinti és segítséget kíván adni a leégett hajlékok felépítéséhez, de ugyanakkor tekintettel kell hogy legyen az ország más részeiben tűz és más elemi csapások következtében egzisztenciájukat vesztett polgárok ezreire is. Nem tartja lehetségesnek, hogy az összes károsultak közül egyedül a borsaiak legyenek kártalanítva, nemesak azért, mert ez ellenkeznék a méltanyossággal, hanem azért is, mert ez hallgatolagos beismerése volna annak, aminek szerinte eddig a vizsgálat ellenkezőjét igazolta, hogy tudniillik Borsai gyújtogatásnak esett áldozatul. Kijelentette, hogy a kormánytól nagyobb rendkívüli hitel kiutalását kérte a tűz és egyéb elemi csapások károsultjainak segélyezésére.

Dr. Fischer József beható indokolással szállott szembe Vaida miniszter álláspontjával és kifejtette, hogy a borsai tüzet nem lehet a többi elemi katasztrófakkal azonos elbírálás alá vonni. A Zsidó Parlamenti Klub változatlanul fenntartja azon álláspontját, hogy ugy a borsai, mint a bálaecanai és suceavai károsultakat teljes mértékben kártalanítania kell a kormánynak. Am függetlenül minden elvi kérdéstől, a kormánynak kötelessége haladéktalanul hathatós segítséget nyújtani, mert a tél küszöbön van és a hajléktalanok ezrei várják az ujjáépítés megkezdését. Ezért addig is, amíg a végleges kártérítés ügye eldönthető lesz, egy nagyobbösszegű előleg kiutalását kérte, hogy az építkezések azonnal megkezdhetők legyenek.

Miután Maniu miniszterelnök Szovátn tartózkodott, dr. Fischer József csütörtökön leutazott Szovátra, hogy a borsaiak kártérítési ügyét a miniszterelnökkel megtárgyalja. Maniu Gyula hosszabb audiencia során elvileg a Vaida belügyminiszter által kifejtett álláspontra helyezkedett, a kijelentés megfogalmazás tekintetében pedig kijelentette, hogy a pénzügyminiszterrel együtt vizsgálat tárgyává fogja tenni annak lehetőségét, hogy még a parlamenti szesszió megkezdése előtt királyi dekrétum utján egy rendkívüli hitelt nyissanak, amelyből a borsai és egyéb elemi károsultak segélyezhetők legyenek.

Vaida belügyminiszter utalt arra, hogy ilyen segély kiutalása csak rendkívüli hitel utján történhetik meg, ami a miniszterelnök hatáskörébe tartozik.

Dr. Fischer József a miniszterelnök előtt is kifejtette a Zsidó Parlamenti Klubnak a kártérítési ügyben elfoglalt álláspontját és a továbbiakra nézve teljesen szabad kezét tartott fenn ugy a Zsidó Parlamenti Klub, mint az Országos Zsidó Tanács számára.

Dr. Fischer József felemlítette Vaida belügyminiszternek, hogy a sajtóban és a közvéleményben olyan hírek vannak elterjedve, hogy az antiszemita szervezettek az ősz folyamára nagyobb zsidóellenes kampányt készítenek elő és rámutatott annak szükségességére, hogy a kormány ezzel a beigért kampánnyal szemben idejekorán tegye meg a szükséges preventív intézkedéseket. Vaida kijelentette, nem tartja kizártnak, hogy az antiszemita alakulatok ilyen tervekkel foglalkoznak, de a maga részéről biztosította dr. Fischert, hogy a kormány mindent meg fog tenni a rend fenntartása érdekében. A kormány

Dr. Fischer József a jövő hét folyamán folytatni fogja a kormánnyal megkezdett tárgyalásait.

A kivételre szánt szesznel egy összegben kell számítani az adót és a vámot. Bukarestből jelentik: A pénzügyminiszterium körrendeletet küldött az összes vámfőnököknek, amelyben intézkedik a kivételre szánt szeszalküldemények elváromlására nézve. A táviratban jelzi a pénzügyminiszter, hogy a vámoszsegekkel együtt fel kell számítani a cujkánál és a gyümölcs-pálínálknál az 5 százalékos, a gabonaszesznel pedig a 20 százalékos többlet-taxát. Ezekből az összegekből kell együttesen kiszámítani a vámnál fizetendő összeget teteleket.

Nem lehet versenyezni azzal, aki ingyen ad

Miért van kétmillió munkanélküli Angliában? — Három terv a gazdasági válság csökkentésére: 1. csökkenteni a munkaidőt; 2. leszállítani a munkabéretet; 3. kölcsönökkel növelni a világ fogyasztópiacának felvevőképességét

Az angol gazdasági válságról sokat cikkeztek már a lapok, mégis megdöbbenően hat a munkaügyi hivatal (Labour Exchanges) legújabb nyilvánosságra hozott statisztikája, amely szerint a munkanélküliek száma 2,011,467 Angliában, tehát kilencszáz ezerrel több, mint egy év előtt. Ezt a számot csak egy évben haladták túl, 1921-ben, amikor 2,580,429 munkanélküli szerepelt a nyilvántartásban, de ez az év volt a nagy szénstrájk esztendeje, amikor egészen különleges, szinte forradalmi állapotok uralkodtak Angliában. A következő években a helyzet lényegesen javult, aminek nagyban hozzájárult a háborúban elpusztított francia és belga vidékek újjáépítése, amely egész Nyugat-Európában nagy munkakonjunkturát jelentett. 1929 elején 1,452,000 volt a munkanélküliek száma és azóta ismét rohamos az emelkedés. Az újjáépítés végét és nemcsak az ipari államok termelése emelkedett, hanem olyan államok is, amelyek azelőtt kizárólag östermeléssel foglalkoztak, egyre nagyobb tevékenységet fejtenek ki az iparban. A legragikusabb, hogy a kétmillió munkanélküli ellenére is az angol ipar jelenleg éppen annyi embert foglalkoztat, mint 1913-ban, az utolsó békeévben, az évi termelés nagyobb, mint az 1913-1, viszont a kivétel csak 85 százaléka a békeidőbelinek és Anglia a világvivitel statisztikájában csak 10,9 százalékkal szerepel 13,9 százalékos helyett.

A szakszervezeti vezetők egyetlen kizetelt utnak a munkaidő további csökkentését látják. A fentiekből nyilvánvaló, hogy egyre nagyobb tömegek igyekeznek az ipari pályán találni elhelyezkedést és egyidejűleg egyre nagyobb a gépek kihasználásának lehetősége. Az angol városok képe már eddig is teljesen megváltozott. Azelőtt reggel hat óra kor mentek a gyárakba a munkások és este hatig tartott a munka, közben két óras ebédszünnettel. A munkaidő általában tíz óra volt. Most reggel nyolcra kezdődik az üzem, hat órákor még kihalt az ucca és végződik a munka délután öt óráig. Közben van egy óra ebédszünnet. Az angol ipar így is eleget termel, nincs tehát semmi akadályának, hogy a munkaidő további csökkentésével nagyobb tömegeket juttassanak munkához.

A munkaadók álláspontja természetesen homlokegyenest ellenkező. Ervük, hogy a munkaidő csökkentése megdrágítja a termelést, mert hiszen a munkásoknak hat órai munkáért is annyit kell fizetni, hogy családjával együtt megélhessen, már pedig a termelési költségek így is túl magasak és az angol áru éppen ezért nem versenyképes a világpiacra. A legszomorúbb, hogy ez a versenyképtelenség az utóbbi időben egyre jobban emelkedő lesz még a legspeciálisabb angol iparágaknál is, mint pl. a szövőiparnál. Le kell tehát szállítani a munkabéretet, ami által növelhető lesz a versenyképesség, a kivétel, a termelés, tehát a munkanélküliség csökkenni fog. Emellett sokan szükségesnek látják az ipari tevékenységet amerikai példára visszavezetni a legegyszerűbb gépmunkára és ezzel egyidejűleg a szakszervezetek befolyása csökkenne.

Ugy a szakszervezetek, mint a munkaadók szükségesnek tartják a közterhek csökkentését. Az önkormányzatok reformja ellenére is közszéki adóterhek csak hat és fél százalékkal estek, viszont az állandó adóhoz való hozzájárulással együtt a közszéki kiadások 1,4 százalékkal emelkedett és kitétt összesen 168,5 millió font sterlinget. Az állami költségvetés nyolcszáz milliós kiadással dolgozik és így a közadók felemésztik az egész nemzeti jövedelem husz százalékát.

Az orvoslás módjairól tárgyalva természetesen nem hagyják figyelmen kívül a világgazdasági krízisnek hatását az angol gazdasági életre. Ez a tényező természetesen nem fejezhető ki százalékokban, mindamellett igen sokan vannak, akik a válság legfőbb okát az amerikai és francia aranyfelhalmozási politikában látják.

Az egyik legnagyobb bankház, a J. Henry Schroeder and Co. ismételtén figyelmeztet arra, hogyha Franciaország nem tér vissza háborúelőtti fináncpolitikájához, a fölösleges tőkék külföldi elhelyezéséhez, veszélyeztetve van a nemzetközi pénzpiac nyugodt munkája és az aranystandard fenntartása. Ha ellenben megszüntetik azokat az akadályokat, amelyek a Banque de France külföldre helyezze ki felesleges tőkéjét

és ezezt a világgazdasági rendelkezésére álljon, ha tehát Párizs újból felveszi háborúelőtti szerepét a pénzpiacra, akkor a londoni City jelentős konkurrenciát kap ugyan, de az általános világgazdasági helyzet megjavul és ezáltal az angol válság is csökkenni fog. Még fontosabb ebből a szempontból Amerika, hiszen egyedül júliusban 145 millió dollár arany folyt be a külföldről a newyorki bankok trezorjaiba és ezek az összegek ott meg is rekednek, ahelyett, hogy külföldi kihatározások formájában emelnék a világgazdaság vásárlóképességét. Népesebben szólva tehát az angol pénzvilág kívánsága az volna, hogy Franciaország és Amerika a aranygyűjtés helyett az aranykihelyezés politikájára térjen át, hogy a külföldnek nyújtott kölcsönökkel növeljék a kisállamok felvevőképességét és így a saját ipari termelésüknek teremtsenek piacokat.

Alapjában véve ez az elgondolás látszik a legracionálisabbnak, mert a másik kettő — az ipari munkaadók és a munkásoké — csak lokális injekciókkal igyekszik, kiki a saját érdekei és világnézete szerint, segíteni a helyzetet, míg a Schroeder-féle koncepció az egész világgazdaság enyhítését célozza.

Végül — és ebben egyetért mind a három érdekképviselet — az angol gazdasági válságnak, de az egész világgazdaságnak egyik fő oka a német jótétel, amely jelenlegi hatásában minden erőt kizív Németszágból, végeredményben azonban hallatlan mértékben megerősíti a német ipart, de ugyanilyen mértékben árt már most is az összes ipari államok termelésének, mert versenyezni azzal, aki ingyen kénytelen adni, — ezt a kunsztot sem Anglia, sem Franciaország, sem Amerika nem tudja megcsinálni.

Műveim diszkiadása csak idiótáknak és spekulánsoknak való, mondja Bernard Shaw

London, augusztus 23. Most készült elő Bernard Shaw összegyűjtött műveinek diszkiadását, amelyből csak korlátozott számú példány jelenik meg. A harmadik kötet előfizetési ára 3 font 10 shilling és eddig 1,025 aláíró jelenkezett összesen 32,279 font 10 shilling vételárral. Maga Shaw egy sajtónyilatkozatban kijelentette, hogy műveinek diszkiadása csak „hülyéknek (idiots) és spekulánsoknak való.” Egyébként kijelentette Shaw, hogy egyik korai regényét 1879-ben írta, amikor még annyira uralkodott felette az iskolásfiu természet, hogy naponta öt oldalt írt s ha az ötödik oldalon véletlenül nem fejezett be egy szót, egy másik rész a következő napra maradt.

Érzékeny bucsulakoma után kiirtotta családját és öngyilkos lett egy párizsi gyáros, aki háborus szerelme miatt hasonlott meg az élettel

A gyáros két idősebb fia Svájcban nyaral, így menekült meg a haláltól — Emile Rodolphe Hoock tragédiája — Kettős lelki élet egy régi szerelem miatt

Párizs, augusztus 23. Borzalmas családi tragédia történt két nappal ezelőtt Saint Germainben. Emile Rodolphe Hoock negyvenhat éves nagyiparos éjnek idején kiirtotta családját s azután öngyilkos lett. A nagyiparosnak négy gyermeke volt, akik közül azonban a két idősebb Svájcban nyaralt s így ezek megmenekültek a haláltól. Kilenc éves és hathónapos gyermeke azonban áldozatul esett a szerencsétlen ember szörnyű vérengzésének.

Bucsulakoma a tragédia előtt
Hoock nagyiparosnak lámpaernyőgyára volt Párizsban és a gyár olyan jól ment, hogy ki akarta bővíteni üzemét és újabb gyárhelyiséget akart berendezni. Anyagi gondok tehát nem kényszeríthették a családirtás elkövetésére, amelyre azonban Hoock már hetek óta készülődött. Erre vall az is, hogy minden áron haza akarta hívni Svájcban üdülő két nagyobb fiát, de felesége kivette, hogy a fiuk augusztus végéig maradjanak Svájcban. Lehet, hogy a gyáros meg akarta várni a fiai megérkezését, hogy az egész családot kiirihassa, de azután mégis másképp határozott. A dráma elkövetése előtti napon Hoock a rendes időben megjelent Párizsban lámpaernyőgyárában és megvédte munkásait és tisztviselőit. Délután 11 órákor beszűntette a munkát, ebédet, italt hozatott és a lakoma során érzelmes hangú beszédet intézett személyzetéhez. Alkalmazottai természetesen nem tudták mire vélni a szokatlan vendégeskedést, amire tulajdonképpen semmiféle ünnepi alkalom nem volt és csak utólag derült ki, hogy a gyáros tulajdonképpen bucsulakomát rendezett alkalmazottai megvendégelésével. Az ebéd végén könnyező szemekkel szorított kezét minden tisztviselőjével és munkásával és azzal bucsuzott tőlük, hogy nem tudja mikor jöhet ismét a

lesége kivette, hogy a fiuk augusztus végéig maradjanak Svájcban. Lehet, hogy a gyáros meg akarta várni a fiai megérkezését, hogy az egész családot kiirihassa, de azután mégis másképp határozott. A dráma elkövetése előtti napon Hoock a rendes időben megjelent Párizsban lámpaernyőgyárában és megvédte munkásait és tisztviselőit. Délután 11 órákor beszűntette a munkát, ebédet, italt hozatott és a lakoma során érzelmes hangú beszédet intézett személyzetéhez. Alkalmazottai természetesen nem tudták mire vélni a szokatlan vendégeskedést, amire tulajdonképpen semmiféle ünnepi alkalom nem volt és csak utólag derült ki, hogy a gyáros tulajdonképpen bucsulakomát rendezett alkalmazottai megvendégelésével. Az ebéd végén könnyező szemekkel szorított kezét minden tisztviselőjével és munkásával és azzal bucsuzott tőlük, hogy nem tudja mikor jöhet ismét a

A MAGYAR SZINHÁZBAN

Teffner 24 tagu amerikai zsidó operettársulat vendégjátéka

SIDY THALL

világhírű operettszubret föllépésével

Hétfőn este 9-kor:

CHAZNDL

Operett 3 felv.

Rendes színházi helyárak!

Kedden este 9-kor:

BARMITZVA

operett 3 felv

Jegyek előre válthatók!

Divatlapok

őszi és téli számai megérkeztek és kaphatók

KIRÁLY JÁNOS

könyvkereskedésében

Cluj, Fötér 16 — Telefon: 996

gyárába. E szavainak ekkor még nem tulajdonítottak komolyabb jelentőséget, mert azt hitték, hogy a gyáros az elfogyasztott nagy mennyiségű italtól érzékenykedett el és talán üzleti körutra indul. Emile Rodolphe Hoock azonban laza utazott Saint Germainbe és az utolsó délutánt családjával töltötte. Tizenhat éves cselédjét, Suzannet elküldte kilenc éves kislányával moziba és ezt mondta neki:

— Kölsél annyit, amennyit akarsz, szorakozzál minél kellemesebben, mert sohasem lehet tudni, hogy mi vár az emberre.

Levél a kis cselédnek

A cselédleány vacsorára már otthon volt a kislival, a család megvacsorázott, majd nyugovóra tértek.

A szobaleány éjjel semmiféle lármát, revolverlövés zaját nem hallotta ki a hálószobából és annál nagyobb volt meglepése, amikor reggel a hálószoba ajtaját zárva találta és az ajtó előtt egy levél feküdt a földön. A tizenhat éves szobaleány felbontotta a levelet, amely neki volt címezve, gazdája hozzáintéztet bucsusorait talalta a borítékban. „Szegegy kis Suzanne-om — írta a gyáros a kis cselédleánynak — te még nagyon fiatal vagy ahhoz, hogy megértésd ezt a drámát és nagyon sajnálom ezt. Ne lépj be a szobába és ne nyisd ki az ajtót. Ertesítsd a szomszédokat, akik majd a rendőrséget hívják.”

A tragédia

A kis cselédleány gazdája utasításai szerint cselekedett és amikor a rendőrség kinyitotta az ajtót, a hálószobában hatalmas vértócsát láttak a földön. Négy embernek, a Hoock-házaspárnak és a két kis gyermeknek a vére volt. A harmincegy éves asszonyt revolverlövés ölte meg, amely a szívet járta át, a mellette lévő ágyban átlőtt fejjel feküdt férje, aki kezében még szorongatta a revolvert. Az ágy mellett a bőlesőben feküdt a házaspár hathónapos kisbabája, Michel, akinek koponyáját teljesen szétrombolta egy revolverlövés. A szobában lévő harmadik ágyon feküdt a kilenc éves Jaques, akinek szintén fejét járta át apja revolvergolyója. A kislívu, úgy látszik, a szörnyű családirtás közben felébredt és védekezni próbált, mert karját védekezőn nyújtotta feje fölé. A kislívu még élt, amikor a rendőrség megérkezett. Azonban kórházba szállították, de a mentőkocsiban kiszervezett.

A nyomozás megállapította, hogy Hoock gyáros már régen készült a családirtásra és borzalmas tettebe nem avatva bele feleségét. A házaspár harmónikus, boldog családi életet élt és soha nézeteltérés nem merült föl közöttük. A megrendítő tragédiát csak a gyáros régi idegbajával lehet megmagyarázni. Hoocknak még a háborúból kifolyólag súlyos idegbaja volt, amiből azonban az évek során kigyógyult és úgy látszott, mintha visszanyerte volna teljes életkedvét és energiáját. Idegbaja már hosszú ideje nem mutatkozott, de azért, ugylátszik, lelke mélyén még hordozott valamit a nagy megrázkódtatásból és ez vezetett a tragédiára. Bizalmas barátai szerint Hoock a háború alatt szerelmes volt egy ápolónőbe, aki sebesülése alkalmával ápolta. Ekkor azonban már családós ember volt és lemondott erről a szerelemről, anélkül, hogy felesége az egész kalandról tudomást szerzett volna, de a háborus szerelem emléke a későbbi évek során sem halványodott el. Hoock még mindig ezt a régi szerelmét szerette és valószínűleg nem bírta tovább ezt a kettős lelkiéletet.

— KATASZTROFÁLIS FELHŐSZAKADÁS PUSZTÍTOTT KASSA KÖRNYÉKEN. Kassáról jelentik: A közeli Zsirád község környékén katasztrófális felhőszakadás tombolt, amely nagy áradást idézett elő. A hirtelen támadt özönvízszzerű hullámokba három gyerek és egy ötgyerekes családanya belefullt. A termsé legnagyobb része tönkrement, számos istálló, garonarktár és major víz alá került.

Hét

Bucuresti—B
(Az Uj Kelet resti itelótábla te Corneliu Ze nek a törvényse llen az ügyés most jelentett b nagy érdeklődé az ügyben köv disták, hanem Codreanu bü körend elleni meg az ügyész felmentő itelété különösen ha körül kreált at

Hon
nuri

A tárgyalás nők Praporges adta meg a szö gu vádbeszédet ellen. Egy új amelyben a dia meg Iunian ig az esetre, ha Ze tik fel. A tábla Codreanu inkr nak tartalmát közbiztonságra tart.

— Csodálom, eu főügyész — jasi ügyvédi védőbeszédet ottani igazságu ellenére is titol delkezik, amely tat. Codreanu hangon a főügy a lelkiismereté akarok felsorol

Fenyeg

A táblai főüg védők szólaltak visszautasítását végszó jogán adja meg a s utasítja vissza felhozott súlyos — Be fogom relni ugy a tál azokat az ujsá tak engem.

Praporgescu szakítja a vádl nőket, hogy vo nutól erőszakos Felhat óráko gesztik. A tábla ki az itéletet.

Munkáb rábia

Bucuresti—B
A romania zsid bucaresti közp báltimegyei Stu tól, akik kétsé

A vese, hólyag, egyetlen és b

P

LIT

ÜDIT!

Kaph Fölerakat: Cluj Piața

E

Dam

t/h

J. C. E C

STUTTG

Hétfőn hirdeti ki a tábla az ítéletet a Zelea Codreanu-perben

Cuzisták rémuralma egy beszarábiai faluban

Bucaresti—Bukarest, augusztus 23. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A bukaresti ítélet-tábla tegnap délután tárgyalta Corneliu Zelea Codreanu perét, aki a törvényszék által való felmentése ellen az ügyészség ismeretes fellebbezést jelentett be. A per tárgyalása elé nagy érdeklődéssel tekintettek nemcsak az ügyben közvetlenül érdekelt vasgárdisták, hanem politikai körök is. Zelea Codreanun büntett feldicséréseivel és a közrend elleni bujtogatással vádolta meg az ügyészség és így a törvényszék felmentő ítéletének elvi jelentősége volt, különösen ha figyelembe vesszük a per körül kreált atmoszférát.

Honnan van pénze Codreanunak?

A tárgyalás megkezdése után az elnök Praporgescu táblai főügyésznek adta meg a szót, aki rendkívül éleshangú vádbeszédet tartott Zelea Codreanu ellen. Egy újságcikket olvasott fel, amelyben a diákok halállal fenyegetik meg Iunian igazságügyminisztert arra az esetre, ha Zelea Codreanun nem mentik fel. A táblai főügyész ezután Zelea Codreanu inkriminált manifesztumainak tartalmát vizsgálta, amelyeket a közbiztonságra fölöttébb veszélyeseknek tart.

— Csodálom, — mondotta Praporgescu főügyész — hogy Codreanu, bár a jasi ügyvédi kamara tagja, egyetlen védőbeszédet nem mondott még el az ottani igazságügyi fórumok előtt, ennek ellenére is titokzatos pénzek fölött rendelkezik, amelyekkel propagandát folytat. Codreanunak — folytatta emelt hangon a főügyész — igen sok tett van a lelkiismeretén, amelyeket most nem akarok felsorolni.

Fenyegetőzik a vasgárda vezére

A táblai főügyész után Mora és Mota védők szólaltak fel, akik a fellebbezés visszautasítását kérik. Ezután a tábla végző jogán Corneliu Codreanunak adja meg a szót, aki indignálódva utasítja vissza a főügyész által ellene felhozott súlyos vádak.

— Be fogom ezekért a vadakért perelni úgy a táblai főügyész urat, mint azokat az újságírókat, akik rágalmaztak engem.

Praporgescu táblai főügyész közbeszakitja a vádlottat és kéri a tábla elnökét, hogy vonja meg a szót Codreanunól erőszakos magatartása miatt.

Felhat órákor a tárgyalást felfüggesztik. A tábla hétfőn délután hirdeti ki az ítéletet.

Munkában a beszarábiai cuzisták

Bucaresti—Bukarest, augusztus 23. A romániai zsidók országos tanácsának bukaresti központja levelet kapott a báltimiegyei Stuzesti község zsidó lakóitól, akik kétségbeesett hangon panasz-

kodnak az ellenük folyó antiszemita kampány miatt.

— Nem bírjuk már sokáig azokat a szenvedéseket, amelyeknek nap-nap után ki vagyunk téve. A falubeli cuzisták támadásai mindennaposak lettek. Rövid egymásutánban Dávid Sternberget, Gersch Áront, Avram Steinfeldet, Slojme Wassermannat támadták meg és verték el a cuzista ágensek. Augusztus 12-én éjjel az antiszemita agitátorok be-

törték Saul Jartovszki házába. A családtagokat súlyosan bántalmazták, Jartovszkit pedig revolverrel kényszerítették, hogy adja ki nekik minden pénzét.

„Mi cuzisták vagyunk...”

— Mi cuzisták vagyunk — mondották a betörők — s így fogunk eljárni összes hitsorsosainkkal.

„A faluban nincs csendőrszolgálat és senki sincs, aki a zsidók élet- és vagyon-

Anglia erélyes intézkedéseket követel a macedon szervezetek ellen

A szófiai angol követ figyelmeztetése a bolgár kormányhoz

Prága, augusztus 23. Az összes lapok közlik azt a szófiai hírt, hogy Sidney Waterloo szófiai angol követ azonnal Londonból való visszatérése után meglátogatta Burov bolgár külügyminisztert és felhívta, hogy Bulgária érdekében, valamint a Balkán békéje érdekében fordítsa teljes figyelmét a macedon forradalmi szervezetekre és akadályozza meg ezeknek a szervezeteknek a működését, amelyek valósággal államot alkotnak az államban.

Az angol követ ezt a véleményét a király előtt is kifejtette, aki őt kihallgatáson fogadta. A követ ez alkalommal igen energikusan javasolta, hogy tegyenek intézkedéseket a forradalmi szervezetek ellen és akadályozzák meg újabb merényletek elkövetését. A követ helyeselte intézkedéseit egyes macedonok letartóztatásáról, de egyidejűleg hangsúlyozta, hogy a béke érdekében a határon még sokkal hatékonyabb in-

tézkedéseket is kell tenni a macedon szervezetek ellen.

A követ kijelentette, hogy ő csak meg akarja könnyíteni a bolgár kormány munkáját a forradalmi szervezetekkel szemben, amelyek bolgár területen működnek. Hozzátette, hogy Anglia egyébként is mindent el fog követelni, hogy megakadályozzon egy esetleges konfliktust Bulgária és Jugoszlávia között a macedon merényletek miatt.

A Konstancában leleplezett bolgár- orosz kém szervezet az utóbbi idők legnagyobb kémapparátusa volt

Várnában működött a kém szervezet központja és onnan irányították a bolgár irredenták

Bucaresti—Bukarest, augusztus 23. A kadrliterai kém szervezet három tagjának: Verbanov ügyvédnek, Calikof és Jurkanov diákoknak letartóztatásával kapcsolatosan megejtett házkutatások során rendkívül terhelő adatokat találtak, amelyek bizonyítják, hogy egyrészt a közep európai kommunista irodákkal állottak kapcsolatban, másrészt irredenta akciót fejtettek ki. A házkutatások alapján Konstancában is több letartóztatás történt. Neveket

először a vizsgálat érdekében nem közöltek a nyilvánossággal.

Bucaresti—Bukarest, augusztus 23. A Konstancában felfedezett bolgár irredenta kém szervezettel kapcsolatosan a központi szigoranca a nyomozás során megállapította, hogy a szervezet központi végrehajtó bizottsága Várnában működött. Az is megállapítást nyert, hogy mindaz, ami az elmúlt években a bolgár irredentizmussal összefüggésben a dobrudzsai területeken

előfordult, a várnai központi bizottság egyenes utasítására történt. Az irredenta szervezet rövidített neve V. D. R. O. volt és számtalan ágenssel dolgozott.

A szigoranca meglehetősen diszkrécióval folytatja a vizsgálatot, emiatt közelebbi részleteket nem sikerült meg tudni a kém szervezet működéséről. Bukaresti lapok azonban hangzatosítják, hogy az ügy méretei minden elképzelést felülmúlnak.

Előreláthatólag még két hétig fog tartani a harmadik borsai vizsgálat

Oradea—Nagyvárad, augusztus 23. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Dr. Filidan Emil nagyváradai főügyész tegnap hazaérkezett Borsáról. Munkatársunknak a következőket mondotta:

— Újólág azért mentem ki Borsára, hogy arról a területről, amely a tűzvész martaléka lett, pontos helyszíni rajzot készítsünk. Megállapítottuk, hogy először hol keletkezett a tűz, másodsorban hol csaptak fel a lángok és végül, hogy harmadszor hol jelentkezett a veszedelem. Egyben a máramaroszigeti ügyészségnek utasítást adtam arra, hogy a vizsgálóbíró szálljon ki a községbe az újabb kihallgatások

lefolytatására. Felszólítanak mindenkit, aki valamit tud a tűzvész keletkezéséről, hogy adja elő vallomását. Az a cél ugyanis, hogy most már tényleg konstatalhassuk, vajjon gyújtogatás, vagy véletlen szerencsétlenség történt Borsán.

Borsa, augusztus 23. Piller György dr. máramaroszigeti vizsgálóbíró ma egész nap folytatta a kihallgatásokat. A vizsgálóbíró teljes objektivitással és pártatlansággal vezeti a vizsgálatot és minden kihallgatásra jelentkezett tanú a legnagyobb részletességgel hallgat ki. Naponta tízesével hallgatja ki a vizsgálóbíró a tanukat, hogy a leg-

apróbb részletekig tisztázza a tűz keletkezésének okait.

Értesülésünk szerint a vizsgálóbíró körülbelül még két hétig marad Borsán, hogy az összes tanukat kihallgathassa.

— **FELTALÁLÓK KONGRESSZUSA.** Berlinből jelentik: A német feltalálók birodalmi szövetsége az osztrák feltalálók karöltve, 1931 elejére Berlinben világkongresszust rendez. A kongresszus célja a feltalálók világszövetségének megalakítása érdekeiknek védelmére. Egyuttal szabadalmi világhiállítást is rendeznek Berlinben.

— **Egy amerikai pilóta világméretű repülőútra készül.** Newyorkból jelentik: Az Associated Press jelenti, hogy Robert Williams amerikai pilóta holnap reggel az old-orchard repülőtérről világméretű repülőútra indul. Kísérői Marshal pilóta és Lundgen navigátor lesznek. Robert Williams és társai leszállás nélkül akarnak eljutni az Atlanti óceánon át Németországba, ahonnan Ázsiába repülnek, majd Japánon át Alaskába, Brit Columbiába. Az utolsó szakasza az amerikai kontinens átrepülése lesz.

Lapok

mai megaphatók

JÁNOS

désében

Telefón: 996

ekkor még nem abb jelentőséget, a gyáros az elfo- isegű italtól ér- zületi körütra in- oock azonban la- inbe és az utolsó föltötte. Tizenhat unnet elküldte ki- ba és ezt mondta

amennyit akarsz, temesebben, mert hogy mi vár az

a kis eselédnek rára már otthon alad megvaesora- térétek.

emmiféle lármát, em hallotta ki a nagyobb volt meg l a hálószoaba aj- az ajtó előtt egy a tizenhétéves a levelet, amely lája hozzáintézett boritékban. „Sze- — írta a gyáros — te még nagyon y megértse ezt a álom ezt. Ne lépj sd ki az ajtót. Er- at, akik majd a

A tragédia

gazdája utasításai amikor a rendőr- t, a hálószoában áttak a földön. oock-házaspárnak nek a vére volt. A szonyt revolverlő- szívért járta át, a tőlött fejjel fekdűt ég szorongatta a ellett a bölcsőben thónapos kisbabá- pponyáját teljesen olverlővés. A szo- ágyon fekdűt a inek szintén fejét golyója. A kisfiu, i családirtás köz- ezni próbált, mert jtotta feje fölé. A a rendőrség meg- házba szállították, kisenvedett.

állapította, hogy gen készült a esa- tettébe nem A házaspár har- ádi életet élt és merült föl közöt- gédiát csak a gyá- lehet megmagya- a háboruból kifo- ja volt, amiből an kigyógyult és visszanverte volna ergiáját. Idegája na mutatkozott, de mélyén még hor- meg rázkódtatás- tragédiára. Bizal- oock a háboru gy ápolónőbe, aki al ápolta. Ekkor s ember volt és relemről, anélkül, z kalandról tudó- le a háborus sze- bi évek során sem k még mindig ezt te és valószínűleg a kettős lelki-

ALIS FELHÖ- TITOTT KAS- Kassáról jelen- zőköz környékén zakadás tombolt, lézett elő. A hir- szerű hullámokba ötgyerekes es- rmes legnagyobb ámos istálló, ga- viz alá került.

A vese, hólyag, epe és gyomorbántalmak egyetlen és biztos gyógyszere a híres

PAPTAMASI

LITHYNIA

GYOGYVIZ GYOGYIT!

ÜDIT!

Kapható mindenütt

Főlerakat: Clujon, GOLDMANN IZSAK

Piața Mihai Viteaz 15

ECKARDT'S

Dampf- messer Mod. 1930 biztosítja ka- ánja- nak rendes működését és terme- lését

J. C. ECKARDT A. G. STUTTGART CANNSTATT

AURORA HOCHMANN orth. zsidó

LEANYINTERNÁTUSA

megnyílik Clujon szeptember 1-én Szentegyház u. 9.

Vallásos otthon, állandó gondos felügyelet. Használati nyelvek: német, francia. — Kífo- gástalan ellátás. Pedáns rend. Az intézet zene, nyelv, iparművészet terén teljes szel- lemi és gyakorlati kiképzést nyújt. Bejáró növendékeknek is.

Ritmikus torna. Prospektus díjtalan. Iskolai előkészítés

Mi ujság Palesztinában

Tizezer font sterlinget adományoztak a mezei egerek által károsult zsidó gazdáknak. Jeruzsálemből jelentik: Is meretes, hogy Jezreel völgyében a zsidó kolóniák egy részének termését a mezei egerek inváziója ugyszólván tönkretette. Minthogy a Palesztina-kormány eddig a károsult kolonisták érdekében semmit sem tett, a Jewish Agency elhatározta, hogy az egerek által károsult zsidó gazdáknak tizezer font sterlinget folyósít.

Egy arab ujság kormányzót követel. Jeruzsálemből jelentik: Az Al Jamea al Arabia című ujság megtámadja az arab exekutívét mérsékelt politikája miatt és követeli, hogy nevezzenek ki Palesztina élére arab származású kormányzót. Követeléseik között szerepel még az is, hogy a törvényeket ne az angol király nevében, hanem az arab nép nevében hirdessék ki. Mialatt a többi arab ujság ellenzi a muftinak augusztus 23-ra propagált tüntető sztrájkját, ez az ujság felhívja az összes arabokat, hogy minden körülmények között tüntessenek az arab Palesztina egységéért és függetlenségéért.

Sir John Philby áttért az iszlámra. Jeruzsálemből jelentik: A Közelkeleten ismert angol politikus, Sir John Philby Jeddában áttért az iszlámra. Érdekes, hogy Philby az utóbbi időben gyakran közeledett zsidó politikusokhoz és közéleti férfiakhoz abból a célból, hogy helyreállítsa a zsidó-arab jóviszonyt Palesztinában. Dr. Magnes egyetemi rektorhoz is ilyen kivánsággal fordult, aki azonban Philbyt nem tartotta megbízható politikusként erre a célra. Ugyálszik, nemcsak mint politikus volt megbízhatatlan, hanem mint ember is. Azért tért át, mert az araboknál jól jövedelmező állást kapott.

Mozgalom a közepostály bevándorlása érdekében. Jeruzsálemből jelentik: Néhány nappal ezelőtt Tel-Avivban a Jewish Agency bevándorló bizottsága J. Sprinzak elnökletével ülést tartott, amelyen a következő érdekes határozatokat hozták: 1. Az emigrációs bizottság sürgősnek és fontosnak tartja ugyan chalucook bevándorlását, mégis nagyon szűkségesnek tartja, hogy a Jewish Agency vezetősége a közepostály bevándorlásának rendezésére különös figyelmet fordítson. A közepostály eddig ugyanis nem volt megfelelő módon képviselve az országban. 2. A bizottság szűkségesnek tartja, hogy felhívja a Jewish Agency figyelmét a közepostály mezőgazdasági téren való elhelyezésére, továbbá, hogy a kézművesek és a nagyiparban is megfelelő elhelyezkedési lehetőség találtassék számukra. Felhívja az Agencyt, hogy dolgozzon ki ilyenirányú terveket, hogy tegye lehetővé a közepostály számára az országban való nyugodt megélhetést. A további határozatok a chalucooknak külföldön való kiképzésére vonatkozik. A bizottság felhívja az Agencyt és a Keren Hajjeszodot, hogy a bevándorlás támogatására költségvetésen kívüli pénzeket is bocsásson rendelkezésre.

Zsidók és arabok együttes tanácskozása az Emekben. Jeruzsálemből jelentik: Számos emekbeli arab falu előljáráóságának javaslatára az elmúlt napokban Misrahkvucán az afulei és nahalali zsidó telepek delegátusai közös tanácskozásokat folytattak az arab falvak bíráival. Elhatározták, hogy a nazareti kerületi főnökök memorandumot nyújtanak át és a következőket követelik: 1. A rendkívüli adók felfüggesztését ebben az évben. 2. Hatósági támogatást a mezei egerek elszaporodása ellen. 3. Vetőmagvak kiadását az Emek minden községe számára. A memorandumot egy zsidókból és arabokból álló delegáció viszi a kerületi főnökhöz.

Gyógymóványeket vezetnek be a palesztinai gazdaságokba. Jeruzsálemből jelentik: Az Emek jugoszláviai telepén Beth Schaarimban száz dunam

Technikai okok miatt **Építkezés** augu ztu 26-ig elhalasztva

Elárusítást folytatja Judovics & Co.

CLUJ—KOLOZSVÁR, CALEA REGELE FERDINAND No. 9

földet bevetettek pyrethrummal. Pyrethrum egy cserje, amelynek virágait szárítják és kiküldik külföldre, ahol „litet” készítenek belőle moszkító és legyek ölésére. A kísérletek jól sikerültek és legközelebb az Emek minden kolóniáján bevezetik.

A haifai kikötő export- és import-kimutatása. Jeruzsálemből jelentik: A haifai zsidó kereskedelmi kamara legutóbbi ülésén felolvasták a kikötő áru

forgalmáról szóló jelentést. Eszerint januártól áprilisig 770 ezer palesztinai font értékű árut exportáltak. Tavaly ugyanebben az időben mindössze 465 ezer font sterlingnyi kivitele volt az országnak. Tavaly 100 ezer fontnyi ipari árut vittek ki, ezidén már 140 ezer font értékűt. Az 1930-as év importja főleg élelmicikkekben csökkent. 1929-ben 810 ezer fontnyit hoztak be januártól áprilisig, ezidén már csak 425 ezer fontnyit.

Az angol autóiparban olyan ötvözetet sikerült előállítani, mely százezer kilométeres utra teszi alkalmassá az autókat

A nemzetközi autókiallításán fogják bemutatni az új ötvözetből készült alkatrészeket

London, augusztus 23. Az angol gépkocsi-gyáripár hosszas kísérletezés után új alumíniumötvözetet állított elő, amely könnyebb az alumíniumnál és keményebb, mint az acél. Az ötvözet összetétele természetesen gyári titok. Októberben a nemzetközi autókiallításán be fogják mutatni az új fémötvözetből készült autókialkatrészeket. Sikerült egy új acélötvözetet is előállítani, mely

szintén keményebb az eddigi acélfajtáknál, úgy hogy a legelősebb részről sem karcolja. Az új acélt gyémántporral csiszolják. A belőle készített autókialkatrészek százezer kilométeres használatra alkalmasak s még e hosszú használat után sem fognak, szakértői becslések szerint, használhatatlanokká válni.

Calabriában ismét megmozdult a föld

A cattarói öböl partvidékén is földrengést észleltek — A déli-olaszországi földrengés áldozatainak végleges száma: 1404

Róma, augusztus 23. Kalabriában több helyen földrengést észleltek. Az első földrengések 2 óra 25, a következők 2 óra 30 perckor voltak éjjel. A július 23-i földrengési területtől délre eső vidék lakossága rémülten menekült a szabadba, mert azt hitték, hogy most Kalabriára kerül a sor. Az emberek szabad ég alatt töltötték az éjszakát.

Belgrádi jelentések szerint a cattarói öböl partvidékén is volt földrengés, amely károkat nem okozott. Több

községben a lakosság körében is pánik támadt.

Róma, augusztus 23. Kibocsátották a július 23-i déliolaszországi földrengés hivatalos statisztikáját és véglegesnek tekinthető veszteséglistáját. Eszerint a halottak száma kevesebb, mint amennyit az első időkben jelentettek. Számuk 1404, köztük 677 a férfi és 716 a nő. Tizenegy áldozat nemét és személyazonosságát nem sikerült megállapítani.

Lezuhant és elégett a Prága és Pozsony között közlekedő utas szállító repülőgép

A borzalmas katasztrófának eddig tíz halálos áldozata van

Prága, augusztus 23. A csehszlovák aerovonal Prága—Pozsony között közlekedő Ford nevű és másfél év óta használatban álló repülőgépe ma délután négy óra tájban az iglauri főpályaudvar és a friedrichsdorfi tégla-gyár között a viharban lezuhant. A gép először egy ház tetejére esett, majd onnan a földre. A gép hátsó része és az utaskabin azonnal kigyulladt. A 14 utast és két főnyi személyzetet befogadó gépen a szerencsétlen-

ség alkalmával összesen tizenhároman foglaltak helyet. 3 férfit és egy nőt megszenesedve emeltek ki az égő romok alól. A többieket az iglauri kórházba szállították, ahol az esti órákig égési sebeikbe még haton belepusztultak. Két további sebesült állapota is majdnem reménytelennek mondható, míg egynek felépülésében bizni lehet. A gép pilótája és mechanikusa a helyszínen vesztették életüket. Az áldozatok között két külföldi van. Egyikük

Megnyílt **HOTEL UNION** Megnyílt
Eukarest, strada Regală 6.
Az ország legszebb és legelegánsabb szállodája. Minden szobához fürdőszoba, telefon, központi fűtés. Lift. Autogarage.
A legmodernebb komfort. Mérsékelt árak.

Einmann Bernát dresdener mérnök, a másik Ködelsten dán utazó. A többi áldozatok csehszlovák állampolgárok. Valószínűnek tartják, hogy a pilóta a heves viharban, esőben és jégesőben kényszerleszállással kísérletezett, de elvesztette a tájékozódást, túlalacsonyra szállott s így következett be a szerencsétlenség.

A német mezőgazdaság katasztrófája

Az utóbbi hetek esőzése a termés nagy részét elpusztította

Berlin, augusztus 23. A mezőgazdasági kamarák és a birodalmi élelmiszerügyi minisztérium számtalan jelentést kapott az ország minden részéből az aratás katasztrófális állásáról. Az állandó eső különösen Észak-Németországban okozott óriási károkat. Az Elba és a Weser közötti területen csaknem minden elpusztult, ugyszintén Mecklenburgban, Pomerániában és Brandenburgban. A gabona, amennyiben nem szállították be tulkorán, mindenütt elpusztult. A szántóföldek sok helyütt víz alatt állnak és a kéréket a víz elsodorta, mint Oldenburgban. Az állatállomány is veszedelemben forog. Az állatok sok helyütt félméternyi vízben állnak és egyelőre nincs kilátás, hogy lehetetlen helyzetükből kiszabaduljanak. Az idő sem akar megváltozni. A burgonyatermés Mecklenburgban és Pomerániában, az az a legélszélyesebb helyeken, katasztrófális lesz, míg a zöld takarmány egyszerűen megsemmisült. — Brandenburg tartományban, különösen a mélyebben fekvő területeken, a termés hetek óta künn áll a földeken anélkül, hogy behordhatnák és csépelhetnék. A kár egyelőre felbecsülhetetlen. Az Elba alsó folyása vidékéről és Schleswig-Holsteinből is óriási károkat jelentenek. A gabona megrothadt az óriási vízmeanyiségek alatt. Sok helyen a gabonát csak mint takarmányt használhatják, vagy trágyaként. A kétségbeesett parasztok az áradások következtében veszedelembbe jutott háziállatokat napok óta rozsszal igyekeznek etetni. A viharok a fákról leverték a gyümölcsöt. A legújabb jelentések szerint Németországban a közeli napokban újból eső várható.

Pár nap múlva

megnyílik Kolozsváron az első zsidó leányinternátus. A fényűzően előkelő termekbe élet vonul be: a kultura és tudás levegője, párosulva a hagyományos zsidó szellem meleg, családias követelményeivel. Hét gyönyörű terem: áll a növendékek rendelkezésére, a komfort és a higiéné legmodernebb követelményeinek megfelelően. Az internátusban a korrepetíciót, a nyelvkurzust, a továbbképzést a város legjobb tanerői, intellektueljei fogják végezni. Az internátus szakavatott és a legmesszebbmenő igényeket is kielégítő vezetését Hochmann Auróra ur-asszony intézi, akinek személye garancia arra, hogy Kolozsvár, Erdély fővárosának első zsidó leányinternátusa valóságos kulturmissziót fog teljesíteni az erdélyi zsidó leánynevelés terén.

— Egy francia radikális képviselő interpellációra készült a német miniszterek Versailles-ellenes agitációja ügyében. Párizsból jelentik: Franklin Bouillon radikális szocialista képviselő közölte Tardieu francia miniszterelnökkel, hogy a kamara összehívása után azonnal interpelláció keretében szóvá tenni készült a német minisztereknek a versaillesi békeszerződés területi határozmányai elleni agitációját, továbbá a francia hadsereg létszámsökkentésére irányuló és a Rajna vidék szabad katonai megszervezésére vonatkozó követeléseit.

— FÖLDRENGÉS MAGYARORSZÁGON. Balassagyarmatról jelentik: Ma reggel 6 óra 50 perckor motajlással kísért földrengés volt érezhető a városban és a környék falvaiban. A balassagyarmati piacra bejövő vidékiek elmondották, hogy falvaikban a házak fala megrepedt, a kémények bedőltek, az ablakok betörték, a konyhákban az edények leestek a falról, az órák megállottak. A földrengés nagy pánikot keltett, nagyobb pusztítást azonban nem okozott. Salgótarjánban, Pásztón, Felsőtoldon és több más községben is érezték a földrengéseket.

Rokkimpoli

Alább nia kül ról ad képet, liner T dósítója

Károly király olasz és francia s doán foglalkoztat „restauráció” mil korolni Románia. az olasz sajtó üd séggel Károly ki uralomrajutását. a magatartása é francia, mint a é visszhangra talál ben kell elsősorba hogy Károly kir a francia köztá Európa első álla azt is, hogy a kir kozásában kihang politika eddigi ir betartását.

Ezt a külpolití geográfiai helye je. Romániának é ország a szomszéd Tudvalevő, hog paktum ellenre csak hogy semm tart fenn, hanem amelyet az orosz jében Herbetta Moszkvában atny távolodott Szovje gatra fekszik Mag valemög az olas tartozik, délen B tén ehhez a csopo Romániának ez meghatároolja kü inkább, mert min jesen a versaillesi szerének alapján zet végleges szab békeszerződéseket.

Feltűnő volt m utolsó hónapokba politikusok látoga niába. E vendége volt Gouraud tábo nai kormányzóján valószínű, hogy a sági okokból tartó Ezzel ellentmond amelyet Romániá a tábornokot Cser és Brassóba vitte.

jelentősége volt a külügyminiszter L jugoszláv külügy a bukaresti és szí vette, amely a vá rozatokat hozta. A sági tényezők az e tani események n Feltűnő, hogy M ként Alexander Károly király sőg bere, bukaresti lá Grandi közepéuró erős beszédei után szik a gondolat, ho jött, hogy lássa, va magatartást fog t szlavia és Olaszors konfliktus esetén. mézeseten, hogy a lven eredményeke Károly királynál után, különösen pé ba visszatért, tőle szédességgel, egyr közötti gazdasági Ez teljesen érthető hogy a román kor tradíciójával és fennálló hatalmi é vagys ebben az e

Bizonyos, hogy i külpolitikai alapel és el kell hinni, még szorosabban országhoz és nyitlt Itália ellen, hiszen jelentése óta Olas láspontja, hogy a tanak örökké. A tátrai konferenci eredménye az a t szág és a kisantat hidegülés állott b Európa keleti és d gulatára, hogy Briand páneurópai ta. Románia mere ugy mint közép- é ségesi, a status q előreláthatólag a l mátt arra fogja i memorandumának tisztára gazdasági Ez a magatartás. Quai d'Orsayn át ben még nem fej

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jánbor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

A JISUV HÓSI HALOTTJAINAK EMLÉKEZETE. Az erdélyi vérengzések egyéves évfordulójára a kolozsvári Mizráchi nagyszabású mitinget rendez ma, vasárnap d. e. fél 11 órakor az Uránia-mozgó helyiségében. Szónokok: Kaszner Rezső Cluj, Wasserstrom S. Oradea, Ráth Efraim Oradea, Klein Eljáhu Cluj, Glück Andor Cluj. Désen este 8 órakor az EMKE vendéglő helyiségében Ráth Efraim Oradea és Glück Andor Cluj tartanak előadást. Minden zsidó ott legyen! Belépődíj nincs!

— **Meleg idő várható.** Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint meleg időjárás várható nyugaton zivatarhajlammal. A hőmérséklet Budapesten ma délben 28° Celsius.

— **Meghalt Anglia leggazdagabb földesura.** Londonból jelentik: Northumberland hercege, a leggazdagabb angol földbirtokos és szénbányatulajdonos, nyolc főnemesi cím birtokosa, ma reggel ötven éves korában két egymásután lefolyt műtét nyomán beállott komplikációk következtében meghalt. A herceg fiatal korában három nagy hadjáratban vett részt s kitüntette magát bátorságával.

— **Szörnyethalt egy amerikai magyar pilóta.** Newyorkból jelentik: Cleveland repülőterén Kunszt József, egy évtizedekkel ezelőtt Amerikába kivándorolt és ott millionossá lett magyar iparos fia repülőgéppel lezuhant. Az éjtörényt igénybe akarta venni, de később, amikor a gép már csak harminc méter magasságban volt a földtől. Így az ernyő nem nyílt ki és a fiatal ember halálra zuzta magát.

— **Tűzharc prohibíciós rendőrök és csempészek között.** Newyorkból jelentik: A floridai partoknál amerikai prohibíciós rendőrök motoresónakokon üldöztek egy alkoholesempész hajót. A tűzharcban több prohibíciós rendőr súlyos sebeket kapott. A csempészhajónak sikerült elgázolnia nyerne.

— **A timisoarai zsidó fiúceum, leánygimnázium és fiú felső kereskedelmi iskola összes nyilvánosjogi osztályába a beiratkozás 1930 augusztus 25—31-ig tart.** Az újonnan beiratkozó tanulók a 11 lej bélyeggel ellátott felvételi kérvényükhöz csatolni tartoznak iskolai, születési és ujrólási bizonyítványt. A javító vizsgálatra utasított tanulók előjegyzése 1930 augusztus 25—31, beiratása pedig 1930 szeptember 6—8-ig történik. A beiratási határidőn túl jelentkező tanulók csak külön engedéllyel iratkozhatnak be.

— **Hatalmas vihar pusztított Párizs környékén.** Párizsból jelentik: St. Lazaire környékén hatalmas vihar pusztított. A behordás előtt álló termés csaknem teljesen megsemmisült. A gyümölcsösökben is óriási a kár.

— **Uj terrorista szervezetet lepleztek le Jugoszláviában.** Belgrádból jelentik: Az állambiztonsági közegek új terrorista szervezetet lepleztek le, melynek tagjai magasállású közéleti személyiségek és fontos állami épületek ellen végrehajtható merényletek elkövetésére szövetkeztek. A banda legtöbb tagját sikerült az Eszék melletti Valkovóban ártalmatlanná tenni. A letartóztatott terroristákat a belgrádi államvédelmi törvényszék fogházába szállították be.

— **Egy német városban véres harc zajlott le a nemzeti szocialisták és a karhatalom között.** Berlinből jelentik: Bernlauból jelentik, hogy a nemzeti szocialisták választó gyűlése után a résztvevők megtámadták a karhatalmat. A nemzeti szocialisták kövekkel dobálták meg a rendőröket s többeket közülük súlyosan mebebesítettek. A helyzet egyre fenyegetőbbé vált s ekkor a karhatalom vezetője sortűzet vezényelt. Két rendbontó a helyszínen meghalt, haton súlyosan mebebesültek. A rendet újabb attackk sikerült helyreállítani. Egyes verziók szerint a halottak száma nagyobb, de a kavarodásban nem tudták a halottakat pontosan összeszámolni.

Fűtés

nagy térfogatu helyiségek (templomok műhelyek, mozik, gyülestermek) irodák, üzletek részére egy-harmad költséggel. — Díjmentes felvilágosítást ad

MARKÓ V. okl. mérnök CLUJ, STR. N. IORGA 11 Telefón 453

Haggibbor versenyző sikere a bukaresti országos uszóbajnokságban

Rosenleld Piri első lett a 100 m. melluszásban

Bucuresti—Bukarest, augusztus 23. (Az Uj Kelet tudósítójától). Ma délután zajlott le a fővárosban a romániai országos uszóbajnokságok első napja. A versenyt, mint előrelátható volt, az erdélyi uszók dominálták. Különösen a kolozsvári versenyzők, akik közül a Haggibbor egyik jeles versenyzőjének sikerült a 100 méteres női melluszásban az első helyet biztosítani. Részteltes eredmények a következők:

100 méteres női uszás. 1. Hecht Éva (Bukarest) 1 p 37 mp.

100 méteres női melluszás. 1. Rosenfeld Piroka (Haggibbor, Cluj) 1 p 48 mp.

200 méteres senior melluszás. 1. Giurgiu (Universitatea, Cluj) 3 p 25 mp. 2. Kovács, 3. Szijgyártó (Marosvásárhely.)

100 méteres hátuszás. 1. Balló (Cluj) 1 p 32 mp.

400 méteres szabaduszás. 1. Vanca 7 perc. 2. Singer (Cluj) 7.6 mp.

4x100 m. staféta. 1. Universitatea (Cluj) 5 p 13 mp. Országos rekord. 2. Tenniszklub (Bukarest.)

Konfliktus a Népszövetség mandátumbizottsága és az angol kormány között a palesztinai kérdés miatt

Az angol kormány erélyes hangú válaszigjegyzékben utasította vissza a mandátumbizottság vádjait

Genf, augusztus 23. Beavatott népszövetségi körökben elterjedt hírek szerint a Népszövetség tanácsulése az eddigi tervektől eltérően nem szeptember ötödikén, pénteken, hanem csak szeptember nyolcadikán fog megkezdődni. Az ülészak elhalasztásának oka az a feltűnést keltő konfliktus, amely a Népszövetség mandátumbizottsága és az angol kormány között a legutóbbi napokban keletkezett a palesztinai kérdésben. A mandátumbizottság ugyanis a nyár folyamán tartott ülésein rendkívül éles kritikát gyakorolt az angol kormánynak Palesztinával szemben tanúsított magatartása felett. Ez alkalommal a bizottság azt a véleményét nyilvánította, hogy Nagy-Britannia nem teljesítette azt a kötelezettségét, amelyet Palesztinával mint mandátum alatt álló területtel szemben vállalt. A mandátumbizottság leszögezi, hogy az angol kormánynak annakidején módjában lett volna könnyűszerrel elejét venni az antiszemizmus kirobbanásának.

Az angol kormány rendkívül erélyes hangú válaszigjegyzékben utasította vissza a mandátumbizottság vádjait

Beiratások. Az Eötvös uca 8 szám alatti ort. izr. elemi iskolában a beiratások szeptember 1—10-ig eszközöltek délelőtt 9—12, délután 3—6-ig. Az I. osztályba beírandó gyermekeket, akár betöltötték a 7 évet, akár nem, legkésőbb folyó hó 27-ig elő kell jegyezteni az igazgatóságnál délután 4—6-ig. Szeptember 10-én túl senki sem vétetik fel. Az iskolaszék.

— **RÁDIOBEMONDÓBÓL INDIÁNUS TÖRZSFŐNÖK.** Vancouverből jelentik: George Wright rádióbemondót a napokban ünnepélyes szertartások között választották meg egy nagy kanadai indiánus törzs tiszteltbeli főnökévé. A rádióbemondót azért tüntették ki ezzel a méltósággal, hogy az egyik indiánus törzsfőnök leánya elűnt hazulról. A rádiójelentés alapján tényleg sikerült is a leány tartózkodási helyét kinyomozni. A törzsfőnökavatáson ötszáz indiánus vett részt festői viseletben.

— **Megtalálták a 33 évvel ezelőtt elűnt André norvég sarkkutató holttestét.** Londonból jelentik: André norvég sarkkutató holttestét egy norvég sarkkutató expedíció a Jeges tenger White Island szigetén megtalálta. André 1897-ben léggömbbel utazott a Spitzbergákról két társával az északi sark irányába s azóta nyoma veszett. A jéggő fagyott holttestet a fagy jól konzerválta. A sarkkutató feljegyzéseit is megtalálták, ugyszintén két társa közül egyiknek holttestét. A norvég kutató-expedíció szeptember tizedikén hajóján vizsgálta a 33 éve a jégviszatagban hevert holttesteket Norvégiába.

és újból hangoztatta ismeretes álláspontját, hogy a mandátumbizottságak nincs joga hasonló kritikát gyakorolni afelől, hogy valamely állam hogyan közigazgatja a mandátuma alatt álló területeket, cáfolhatatlan tény azonban, hogy a Népszövetség mandátumjelentésének már két hónapja elzölt napvilágot kellett volna látnia, de az a mai napig sem jelent meg.

Ez a huzavona kínos kommentálásra ad alkalmat. Catastini, a Népszövetség mandátumosztályának olasz igazgatója szerdán Helsingforsba utazott, hogy érintkezésbe lépjen a mandátumügyek népszövetségi előadóival, Prokope finn külügyminiszterrel. E tanácskozások során körvonalozzák azokat a szempontokat, amelyekre a mandátumjelentésben ki fog térni a Népszövetség.

A Népszövetség mandátumügyi osztálya igazgatójának helsingforsai utazása nagy feltűnést kelt Genfben. Ez az utazás is hozzájárul ahhoz, hogy a Népszövetség szeptember 5-re nem tud elkészülni jelentésével.

— **Légi kikötő egy newyorki felhőkarcoló tetején.** Newyorkból jelentik: A Wallford-Astoria szálló helyén épülő Empire State Building palotája felett az ötödik Avenue-n meg fogják építeni Newyork legújabb légi kikötőjét. A felhőkarcoló tetejére 380 méter magasságra horgonyzótoronyt építenek léghajók leszállásának lehetővé tételére. Az érkező utasokat felvonó kosarakban eresztik majd le a palota tetejére, amelyet légi pályaudvarra fognak kiképezni.

Beiratások a német Montessori ovdába. Hamburg Szerén németnyelvű Montessori rendszerű ovdájába a beiratások az 1930/31. évre megkezdődtek. Felvétetnek 3—7 éves gyerekek korlátolt számban. A beiratkozások hétköznapokon 2—4-ig az intézet Erzsébet ut 16 szám alatti helyiségében folynak.

— **A spanyol sajtó gazdasági diktatúrát hirdet.** Párizsból jelentik: Az ABC madridi lap energikus pénzügyi politikát sürget, mert különben a spanyol valutát nem lehet megóvni a további eséstől. A lap még a gazdasági diktatúrát sem tartaná a jelen helyzetben elítélendőnek.

— **A kolozsvári eionista ifjusági blokk felhívása.** Az ifjusági blokk vezetősége felkéri az összes taggyűléseit, Sómér, Aviva-Barisszia, Ezra, Ceire-ceiroth-mizrahi, Hitachdut-haawoda szervezeteket, hogy az augusztusi zavargások emlékére rendezendő mitingen, folyó hó 24-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor, az Uránia-mozgó helyiségében, teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Lauber Paula alelnök, Feurmann Jaakov titkár.

— **Tűz egy német gőzösön.** Rigából jelentik: A kikötőben tegnap egy német gőzösön tűz támadt, amely az utaskabinort és az éttermet elhamvasztotta. A hajó gépei nem sérültek meg s így a gőzös vissza tud jutni Stettinbe, ahol javítás alá fogják. Bremen kikötőjében is volt tegnap hajótűz, amelyet szintén aránylag rövid idő alatt lokalizáltak.

— **A csecsemőhalálozások száma 68-ra emelkedett Lübeckben.** Berlinből jelentik: Lübeckben a csecsemőhalálozások száma újabb halálozások révén 68-ra emelkedett. Még több Calmette-szerűen beoltott csecsemő állapotba sulyos a kórházban.

Meghülésnél, náthaláznál, mandulalobnál, torokgyulladásnál, idegfájdalmaknál, inszaggatásnál naponta fél pohár természetes „Ferenc József” keserűviz rendes gyomor- és bélműködést biztosít. Egyetemi orvostanárrok véleménye szerint a Ferenc József víz hatása gyors, kellemes és megbízható. A Ferenc József keserűviz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Filék készen és rendelkezésre, himzés, csipkebevarrás, montirozás, előnyomda, valamint minden a kézimunkaszakmába vágó munkák jutányos áron Fisch Böske kézimunkaszalójában Cluj, str. Gh. Baritiu (Malom uca) 16 szám.

Beiratások. A Ferdinand királyi uti izraelita 7 osztályú elemi iskolában és ovdában a beiratások szeptember 1—10-ig eszközöltek, naponta délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig. Az I. osztályba beírni szándékozó t. szülőket felhívjuk, hogy gyermekeiket, akár betöltötték a 7 évet, akár nem, feltétlenül jegyeztessek elő legkésőbb folyó hó 27-ig naponta délután 5—7-ig. Szeptember 10-én túl senkit fel nem vehetünk. Igazgatóság.

— **A BUDAPESTI RÁDIO STU-DIO MŰVESZEINEK VENDEG-SZEREPLÉSE KOLOZSVÁRON.** Tegnap este zsufozt ház előtt mutatkozott be a kolozsvári közönségnek a budapesti rádió Studio művészeme-lyezete. Kellemes, értékes este volt, amelynek keretében igazi művészek gyönyörködtették a közönséget. Scherz bácsi baritonja, az átmeneti indiszpozíció ellenére is, kellemesen hangzott a függöny előtt, amint egy-egy számot bekonferált. Az egyes szereplők közül egyenemlyik a legmagasabbrendű művészetet nyújtotta. Dávid Mihály Ady és Nerhaeren szavalata külön élményt jelentett számunkra. Székely Gizi el-üvvölően szép színpadi jelenség. Sándor Böske nemesak vonzó exteriörjével, hanem temperamentumos táncával és pompás dízőz-tehetségével is nagy sikert aratott. Kőpeczi-Boóc Mihály könnyed, bravuros, finom táncával érdemelte ki a tapsokat. Bátyja: Kőpeczi-Boóc Lajos feledhetlenül sokoldalú, kitűnő jellemkomikus, aki megérdemelt, forró tapsokat kapott. Nem mindennapi színésztalantum. Jó színész Matány Antal is, aki szintén sok tapsot kapott. Weygand Tibor ismert, meleg, üde lírai tenorján számos behízelgő, érzelmes dalt énekelt el, szünni nem akaró, viharos totzsés kö-zött. A zongoránál Kiszely Gyula ült, aki nemesak jó muzsikuss, hanem nagyon tehetséges zeneszerző is, aki különösen „Conchita” című tangójával érdemelte ki a forró elismerést.

SCHÖRK
ortodoxo in Internátus
BUDAPEST, VII. Kertész-utca 38.
A Név tanóvra kibővített arányokban nyílik meg.
Az összes elemi és középiskolák közelében.
Szeretetteljes gondosság!
Idegen nyelvek! Orvosi felügyelet!
Naponta 5 ózatori bő étkezés!
Mértányos díjak! Külön számla nincs!
Falgó tanóvben félbentlakók még elfogadatsnak

Hotel Luvru
Bucuresti, Strada Carol No. 4.
(a központi postával szemben.)
Szép világos szobák 100 lejtől feljebb. Fürdő rendelkezésre. Hónapos szobák nagyon olcsó árban. Utazó urak kedvezményben részesülnek.

KÖ

Az a stand

Az új törvény okoz

Cluj—Kolozsvárban az előző kormánykájával, mely a akadályokat emel-párti kormány az te ki maga elé. A első álláspont, új utóbbi is, mert ex-esinálni, ha van a mániái tojás most sűgű, hogy export kalmak. Az export standardizálási földi termelők, a gették, hanem egy az egész tojásexp kaparintani. Ez a lyozza ma is azt, zottságok megkezt mert ezekben a bizponenseit akarja függjön aztán az, kat engedjenek át dizált jelzessel, il szállítmányokkal megfelelő elnézészt

Ebből a halogat-zoltuk, az export kárak van, mert tojás standardizés és a tojás kivite leszállította, mint hivatalok még név-vámtelemek mellet tálni. Ezért a tojás-török sürgetik a minél hamarabb á-záló hivatalokat, sel ellátva és mérslett szállithassák mozott tojáskészle belföldi piac né

Általánosságban portörök nem hely az nemhogy előseg és segitene a kisga tozza a kivitelre k és megkárosítja a dardizálási törvén-vámtelemek mellet llyu tojások kivite a selejtes, gyöngé telét csak a régi mellet engedélyez helyzet, hogy bar sen elkoresosult. F országbán és az ug kok tojásözama korlátoit. A falva nősegre való teki el a kereskedőknel minőségre való te tálták. Most csak jások vihetők ki k török csak ezeket gébb minőségű to dön értékesítik. M csak gyenge minős eladni, ezeket ninc a standardizálási t vakban a tojás ár

Nálunk bevett s nyeket az érdekelt

Uj ked vendég

Ezen lap előfizető ny 2 kedvezmény 1 kedvezményt olc (menut kivéve) mód kiadóhivatalával léte ján k

Magyar Nemze Kamar
előadásaira szóló mé kintettel a nagy ke színházjegy rende előbb ve

PARK S Buc
szemben a Keleti oldalával. (Niz

KÖZGAZDASÁG

Az erdélyi tojáskereskedők a standardizálási törvény egy évre való elhalasztását kéri

Az új törvény nem segíti elő a kivitt és mérhetetlen károkat okozó tojáskereskedőknek, min: a gazdáknak

Cluj—Kolozsvar, augusztus 23. Szemben az előző kormányok gazdasági politikájával, mely a kivittel elé áthághatatlakadályokat emelt, a nemzeti-paraszt-párti kormány az export fokozását tűzte ki maga elé. Amilyen hibás volt az első álláspontról, éppen olyan hibás az utóbbi is, mert exportot csak úgy lehet csinálni, ha van mit exportálni. A romániai tojás most olyan gyenge minőségű, hogy exportra egyáltalán nem alkalmas. Az export előmozdítását célzó standardizálási törvény nem is a belföldi termelők, a tojáskereskedők sürgették, hanem egy külföldi cég, amely az egész tojásexportot szeretné kezébe kaparintani. Ez az érdekeltség akadályozza ma is azt, hogy az ellenőrző bizottságok megkezdhesék működésüket, mert ezekbe a bizottságokba a saját exponenseit akarja beültetni, hogy tőlük függjön aztán az, milyen szállítmányokat engedjenek át a határon a standardizálással, illetőleg, hogy milyen szállítmányokkal szemben tanúsítana megfelelő elnézést.

Ebből a halogatásból, amint már közöltük, az exportőröknek mérhetetlen kárak van, mert dacára annak, hogy a tojás standardizálásáról szóló törvény és a tojás kivittlét vámját lényegesen lecsökkentette, minthogy a standardizáló hivatalok még nem működnek, a régi vámtételek mellett kénytelenek exportálni. Ezért a tojáskereskedők és exportőrök sürgetik a minisztériumot, hogy minél hamarabb állítsa fel a standardizáló hivatalokat, hogy hivatalos jelzéssel ellátva és mérsékelt vámtételek mellett szállíthassák külföldre ama felhalmozott tojáskészleteiket, amelyeket a belföldi piac nem tud felvenni.

Általánosságban azonban a tojásexportőrök nem helyeslik a törvényt, mert az nemhogy elősegítene a tojásexportot és segítené a kisgazdákat, hanem korlátozza a kivittre kerülhető mennyiséget és megkárosítja a kisgazdákat. A standardizálási törvény ugyanis kedvező vámtételek mellett csak a maximális súlyú tojások kivittlét engedélyezi, míg a selejtés, gyöngye minőségű tojás kivittlét csak a régi felemelt vámtételek mellett engedélyezik. Romániában az a helyzet, hogy baromfitenyésztete teljesen elkorcsosult. Fajbaromfi alig van az országban és az ugynevezett paraszt tyúk tojáshozama és mennyisége igen korlátozott. A falvak gazdái eddig a minőségre való tekintet nélkül adhatták el a kereskedőknek tojásaikat és azok a minőségre való tekintet nélkül exportálták. Most csak a prima minőségű tojások vihetők ki külföldre és az exportőrök csak ezeket vásárolják, a gyöngyebb minőségű tojásokat pedig belföldön értékesítik. Minthogy a parasztok csak gyenge minőségű tojásokat tudnak eladni, ezeket nincs ki megvegye s így a standardizálási törvény ellenére a falvakban a tojás ára esett.

Nálunk bevett szokás, hogy a törvényeket az érdekeltek meghallgatása nélkül léptetik életbe. Így történt ez a tojás standardizálási törvénnyel is, amely egyformán megnehezíti a termelők és kereskedők helyzetét s ugyszólván kizárólag a külföldi exporttevé érdekeit szolgálja. Az erdélyi tojáskereskedők szemben az új törvénnyel, elhatározták, hogy érdekeiknek védelmére szindikátusba tömörülnek. Alakuló gyűléstük vasárnap, e hó 24-én fogják megtartani, amikor meg fogják alakítani az erdélyi tojáskereskedők szindikátusát, nyomban akcióra lépve arra fogják kérni a kormányt, hogy a tojás standardizálásáról szóló törvény életbe léptetését egy évvel halassza el. Ezzel egyidejűleg a földművelésügyi miniszterre rá fogják mutatni arra, hogy az exportnak fölülről lefelé való építése egészségtelen és helytelen. A földművelésügyi miniszter és általában a kormány az export fellendülését csak akkor fogja elvárni, ha előzőleg megfelelő mennyiségű fajbaromfit bocsát a gazdák rendelkezésére, hogy azok segítségével a baromfiállományt feljavitva megfelelő minőségű tojáshozamot tudjanak produkálni.

Annak ellenére, hogy kitünő terméskilátások vannak szőlőben, mégis fekete szüret indul az 1930. évi szüret. Az értelhetetlen látszó gazdasági tény magyarázatát alábbiakban foglaljuk össze: Igen jó termés ígérkezik Aradhegyvidékén, de ugyanakkor kitünőek a terméskilátások a Bánság sok száz szőlősgazdaságában is, nemkülönben jónak indul a termés Nagyvárad vidékén, az Ermelléken, sőt a sokezer holdas regáti szőlővidékeken is. A romániai szőlősgazdák ennek az évnek szüretjén fuldokolni fognak a bőséges mustban, mert nagyon valószínű, hogy az idei termésnek megfelelő piacot lehessen biztosítani.

Augusztusban természetesen nem lehet még a szüret eredményeit megjósolni. A borok minősége attól függ, lesz-e elég napos, meleg idő szeptemberben és kap-e egy-két kiadós esőt a zsendülő szőlő. Mert minőségtől sok minden függ és ez a sok minden az egyetlen vizsgálható körülmény, a várható konjunkturátlan szüretnél.

A romániai borpiacon óborkészletei az idei forgalomban nagyrészt elfogytak. Aradon és a Bánságban majdnem teljesen kifogyott az óbor. A Regátban sem lehetnek nagy készletek, mert a tavalyi termés nem volt valami kitünő. A borpiacon tehát stagnál. Ennek a forgalmatlanságnak azonban nem annyira az áru hiánya, mint inkább a szomorú gazdasági viszonyok okozta katasztrófális fogyasztási krízis az oka. Ez a fogyasztási krízis nemcsak a borpiacon helyzetünet, hanem végigvonul az egész hazai alkoholpiacon. A sörgyárak krízise ma már mindenki előtt ismeretes tény és arról, hogy ne lehessen komoly és

foralmi üzletet teremteni a szeszpiacban, bőségesen gondoskodott a június 27-én kibocsátott új szeszadótörvény. Export nincsen román borból és annak ellenére, hogy kitünőek a terméskilátások, nagyon valószínű, hogy szüret után javul a helyzet. A külföldi borpiacon ugyanis csak akkor felvevőképes a romániai borra, ha minimálisra eszik az ára. Ebben az esetben némi belföldi áremelkedésre is lehet számítani, mert a felesleg a szüret utáni hónapokban külföldre szivárognak. Összegezve a fentieket, megállapíthatjuk, hogy a hazai borpiacon a legkevésbé sem keesgető, sem a jelenlegi helyzet, sem az őzei szüret.

Egy ut azonban mégis nyílik a hazai szőlősgazdák borfeleslege számára s ez a borpárlat főzés. Garoflid volt miniszter kezdte a borból főzött szesz favorizálását és bár Garoflid nem úgy képzelte el, a borpárlat diadalmaskodott az új szeszadótörvényben is. A kormánynak az az intenciója, hogy a gabonából főzött szesz rovására a borból főzött szeszre irányítsa az érdeklét gazdasági körök figyelmét és tőkét. Nagymértékben megnehezíti azonban a romániai borpárlat karrierjének kibontakozását a mértékeltelen árnyokban felburjánzó fekete szesz. Ezt a fekete szeszt akarják kiirtani a most szervezés alatt álló fináncgárdával. Ha a fináncgárda bevállalja és valóban megoldja a számára kijelölt feladatot, nem kis részben megoldottnak tekinthető a romániai borpiacon problémája, mert a finom minőségű hegyaljai borból aromatikusan borpárlat főzhető és az industrializált román borpiacon keesgető kilátásai nyílnak a világpiacon is.

A német gépgyárak szövetségének kétségbeesztő helyzete. Berlinből jelentik: A Verein Deutscher Maschinenbaustalten, mint a német gépipar vezető érdekképviselete, a német gépipari helyzetről a következőket jelenti: A gépek iránt a kereslet július hónap folyamán úgy a bel-, mint külföldön ismét csökkent. A rendelések számban és értékben visszafélődnek, elsősorban a külföldi relációban. A foglalkoztatottság általában, effektív munkaórákban kifejezve, 57 százalékra csökkent, miután az előző hónapban még 59 százalék volt. A heti munkaidő egyelőre változatlan. A legtöbb

Már csak napok kérdése a Szanatórium sorsjáték huzása

Kihuzandó nyeremények összege: 8,192,500 azaz nyolcmilliószázkilencvenkettőezeröttszáz lej
Ezen a huzáson minden sorsjegy játszik és minden negyedik sorsjegy nyer
Egy sorsjegy 100 lej, kapható Cluj, Str. Baba Novac (v. Bethlen ucca) 8 és ügynökeinknél az ország minden városában

gépfaftában az üzlet nyomott. Némi javulás mutatkozik az automobiliparban, azonkívül a mérlegiparban és az élelmiszeripar gépeit gyártó iparban. Kevésbé kielégítő a helyzet a közlekedési eszközöket előállító iparban, amely különösen a külföldi rendelések elmaradása miatt szenved. A mezőgazdasági gépek piaca egyes cikkek szerint vállalkozó. Némely cikkek a rendelések kielégítőek, másokban súlyos csalódásokat keltettek. Általában javulásra a német gépipari körökben nem számítanak, mert igen félnek, hogy az elhibázott kereskedelmi politika folytán, a német árulenes bojkottmozgalom tovább terjed.

A francia bankjegyforgalom aranyfedezete. Párizsból jelentik: A Francia Bank legutóbbi kimutatása szerint a bankjegyek aranyfedezete most 46.952.230.408 frank. Ez az összeg a forgalomban levő bankjegyek 52.17 százalékának felel meg.

Nemzetközi távirókongresszus Madridban. Madridból jelentik: 1931 március folyamán tartják meg Madridban a nemzetközi távirókongresszust. A nemzetközi távirószövetség most felhívást intézett a nemzetközi kereskedelmi kamara tanácsához, hogy formulázza meg a gazdasági körök kívánásait a nemzetközi távirószolgálat tekintetében.

SPORT

A Haggibbor tenniszversenye

A Haggibbor sportegylet Cluj, 1930. augusztus 29, 30 és 31-én a Calea Victoriei 117. sz. alatti tennispályán házi tenniszversenyt rendez.

Versenyszámok:

1. Férfi egyes. (Házi bajnokság). 2. Női egyes. (Házi bajnokság). 3. Férfi páros. (Házi bajnokság). 4. Vegyes páros. (Házi bajnokság). 5. Ifjúsági férfi egyes kizárásos. 6. Ifjúsági női egyes kizárásos.

Feltételek:

1. A versenyen az F. S. S. R. tenniszszabályai érvényesek.
2. A versenyen csak a Haggibbor tagjai indulhatnak.
3. Az ifjúsági számokban csak az 1912., vagy ennél később születettek indulhatnak, kik ifjúsági számban még helyezést nem értek el.
4. A férfi első osztály egyesben nem indulhatnak, kik az ifjúsági számban indulnak.
5. Minden szám győztese és helyezettje díjazva lesz. A másodikok illető díj csak 6, a harmadikok pedig csak 3 is legalább 12 résztvevő jelentkezése esetén nyerhető.
6. Nevezési díj: Első szám, vagyis, aki csak egy számban indul, 100 lej, melyen felül fizetett még 50 lejért a többi összes számba benevezhet mindenki. Ifjúságiak a fenti összeg felét fizetik.
7. Nevezési zárlat: 1930. augusztus 28-án este 8 órakor. Sorsolás ugyanakkor a City-kávéház klubhelyiségében. Nevezések a nevezési díj egyidejű lefizetése mellett Szatmári László pénztárnok urnál eszközözendők.
8. Versenyidő: Augusztus 29-én, d. u. 2 órától és a két utolsó napon pedig teljes nap reggel 7-től köteles mindenki a pályán tartózkodni.
9. Az I. és III. szám döntő mérkőzésein 3, a többi számban 2 nyert szett szükséges a győzelemhez.
10. A versenybíró áll: Dr. Heller Sándor, Radó Ernő és Szatmári László urakból. Versenybíró: Gottlieb Lajos ur. Helyettesei: Hirsch Ernő és Hermann Endre ur.

HULLÁM- ÉS STRANDFÜRDŐ

szeptember végéig üzembe

Mária Királyné forrás 26 f. meleg rádium tartalmu vízben

üdülni
fürödni
szórakozni
napfürdőzni

csak a Püspökfürdői

HULLÁMFÜRDŐBEN

lehet

Uj kedvezmény vendégeinknek

Ezen lap előfizetőinek meglepedésére nyújtott **20%** kedvezményt szobaárainkból

10%

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menut kivéve) módunkban van az UJ KELET kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni

Magyar Kir. Operaház
Nemzeti Színház
Kamara Színház

előadásaira szóló mérsékelt árú jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

PARK SZÁLLODA
Budapest

szemben a Keleti pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltség.)

gözösön. Rigából tegnap egy német amely az utaskat elhamvasztotta. rültek meg s így a ni Stettinbe, ahol remen kikötőjében z, amelyet szintén att lokalizáltak.

ozások száma 68-ra n. Berlinből jelen- esesemóhalálózások révén 68-ra o Calmette-szérumbó állapota súlyos a

aláznál, mandula- asnál, idegfájdál- nál naponta fél po- ene József" keserű- s belműködést biz- zófesz víz hatása gbizható. A Ferenc- ható gyógyszeren- és fűszerüzletek-

endelésre, himzés, tirozás, előnyomda, ézimunkaszakmába nyos áron Fisch lónjában Cluj, str. ucca) 16 szám.

rdinand király uti elemi iskolában és asok szeptember ek, naponta délelőtti 3-5-ig. Az I. oza- dékózo t. szülöket meikeket, akár be- ár nem, feltétlenül később folyó hó n 5-7-ig. Szeptem- fel nem vehetünk.

TI RADIO STU- NEK VENDEG- KOLOZSVARON. ház előtt mutat- ári közönségnek a tudió művésze- értékes este volt. n igazi művészek közönséget. Scherz átmeneti indiszpo- llemesen hangzott nt egy-egy számot és szereplők közül agasabbrendű mű- David Mihály Ady ata külön élményt t. Székely Gizi el- adai jelenség. Sán- vonzó exteriörjé- ammentumos táncá- öz-tehetségével is t. Kópeczi-Boócz avurosz, finom tán- tapsokat. Bátyja: os feledhetlenül jellemkomikus, aki tapsokat kapott. zínésztalentum. Jó tal is, aki szintén Weygand Tibor is- i tenorján számos dalt énekelt el, riharos tetszés kö- Kiszely Gyula üt, zikus, hanem na- eszerző is, aki kü- imű tangójával ér ismerést.

IN TERNÁTUS
Kertész-utca 38.

vittl arányokban meg. épiskolák közelében. gondosság! Orvosi felügyelet! bő étkezés! Külön számla nincs! Kók még elfogadjatnak

Luvru
a Carol No. 4.
val szemben.)

bák 100 lejtől delkezésre. Hó- gyon olcsó ár- kedvezményben lnek.

Színház—Mozi

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA

Vasárnap d. u. 3 órákor **Biró Lajos** világhírű színműve: A Sárga lióliom kerül színre, a főszerepben **Kaszab Annával**. Nagyon olesó mozihelyárakkal: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozatszám 360.

Vasárnap d. u. 6 órákor: A Budapesti Rádió Stúdió teljes társulatának vendégjátéka. Rendes helyárak. Sorozatszám 360. (Első műsor.)

Vasárnap este 9 órákor: A Budapesti Rádió Stúdió teljes társulatának 4-ik és bucsuvendégjátéka. Rendes helyárak. Sorozatszám 362. (Második műsor.)

Hétfőn este 9 órákor: **Chazndl.** (A világ leghíresebb zsidó operett-társulatának vendégjátéka. Főszereplő: **Sidy Thall**, Amerika legünnepeltebb operett-szubrettje. Három felvonásos operett. Rendes színházi helyárakkal. Sorozatszám 362.)

Kedden este 9 órákor: **Barmitzwa.** (A zsidó operett-társulat második vendégjátéka. **Sidy Thall** főlépésével. Sorozatszám 363.)

Szerdán este 9 órákor: **Névtelen aszszony.** (Nagyon olesó mozihelyárakkal. **Poór Lili** főlépésével. Jegyek ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Ötszemélyes páholy 150 lej. Sorozatszám 364.)

Csütörtökön este 9 órákor **filmelőadás:** A tenger hősei. (A jelenkor leg-hatalmasabb hangos, zenés film-újdonosság) és **Biztosítsa magát.** (Clara Bow legbrilliansabb, legnagyobb 8 felvonásos vígjáték-újdonossága. Helyárak: 20 és 10 lej.)

Pénteken este 9 órákor: A fruska. (Az amerikai és európai színpadok legszenzációsabb újdonossága. Előszőr! A budapesti Belvárosi Színházban 150-szer adott új vígjáték. Nyári helyárakkal. Sorozatszám 365.)

Szombaton este háromnegyed 9-kor: A fruska. Újdonosság, másodsor. Olesó nyári helyárakkal. Sorozatszám 366.)

Szombaton éjjel 11 órákor: **Jankele.** (A világ leghíresebb amerikai zsidó operett-társulatának bucsufőlépése. Főszereplő: **Sidy Thall**, Amerika legünnepeltebb operett-szubrettje. Rendes helyárak. Sorozatszám 367.)

Vasárnap d. u. 3 órákor: **Antónia.** (Nagyon olesó mozihelyárakkal. Jegyek ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozatszám 368.)

Vasárnap este 6 órákor: A fruska. Újdonosság, harmadsor. Olesó nyári helyárakkal. Sorozatszám 369.)

Vasárnap este 9 órákor: **Ünnepi bucsu** előadás. Az idei évad utolsó előadása: **Taufun.** (Poór Lili, **Janovics Jenő**, **Tóth Elek**, **Mihályfi László** bucsufőlépése ez évadban. Sorozatszám 370.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA

Vasárnap d. e. 11 órákor **matiné 15 és 10 lejes helyárakkal:** A cirkusz gyermeke. Regényes történet az artisták életéből.

Hétfőn 3, 5 és 7 órákor: A nábob leánya. (Grandiózus amerikai hangos, éneklő, zenélő filmújdonosság. Főszereplő: **Renée Adoree**. Helyárak: 20 és 10 lej.)

Kedden 3, 5 és 7 órákor: A nábob leánya. (Hangos, éneklő, zenélő film 8 felvonásos.)

Szerdán 3, 5 és 7 órákor: A nábob leánya. (Hangos, zenélő és éneklő film. Helyárak: 20 és 10 lej.)

Csütörtökön 3, 5, 7 és este 9 órákor: A tenger hősei. (Minden eddigi hangos filmet túlszárnyaló világatrakció! A legszédületesebb mutaványok és legtökéletesebb zene és ének). II. **Biztosítsa magát.** (Clara Bow legújabb, legtökéletesebb vígjátéka 8 felvonásos. Helyárak: 3, 5 és 7 órákor 20 és

10 lej. Helyárak este 9 órákor: 30, 20 és 10 lej.)

Pénteken 3, 5 és 7 órákor: A tenger hősei. (Hangos, zenélő film) és **Biztosítsa magát.** (Vigjáték. a főszerepben: **Clara Bow**. Helyárak: 20 és 10 lej.)

Szombaton fél három, fél öt és fél hét órákor: A tenger hősei és **Biztosítsa magát.** Helyárak: 20 és 10 lej.)

Vasárnap d. e. 11 órákor: A tenger hősei. (Hangos, zenélő filmújdonosság) és **Biztosítsa magát.** (Clara Bow 8 felvonásos vígjátéka. Kivételes helyárak: 20 és 10 lej.)

RADIO MŰSOR

Idő: Középeurópai Vasárnap, augusztus 24.

Bukarest. 11: Rádiózenekar. 12:15: Grammfón. 16: Dinicu-zenekar; könnyű - s román zene. 18:15: Grammfón. 20: Rádiózenekar. 20:45: Fotino zongoraművész játék. 21:45: Táncezena a Lidó-medencéből.

Budapest. 9: Újsághírek, kozmetika. 10: Református istentisztelet. 11: Görög-katolikus magyar istentisztelet. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Majd: A M. Kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Közreműködik: **Pagani Olga** operaénekesnő. 2: Grammfónhangverseny. 1. **Berlioz:** Betariz és **Benedek** — nyitány (Polydor-zenekar). 2. **Kienzl:** A bibliás ember éneke (Völker Ferenc). 3. **Schubert:** Margit a rokkánál (Anday Piroska). 4. **Grieg:** Solveg dala (Polydor opera-zenekar). 5. **Lehár:** Frasnita — hegedűszó (Fredrik Fradkin). 6. **Donizetti:** Az ezred leánya — ária (Clara Clainbert). 7. **Schubert:** Susogó szellő (Slepszák Leó). 8. **Puccini:** Bohémélet — ária (Xenia Bolmas). 9. **Mascagni:** Parasztbeccsület — Siciliana (Pataky Kálmán). 9. **Saint-Saens:** A hattyu (Fredrik Fradkin). 11. **Leoncavallo:** Bajazzók — ária (Tino Pattiera). 12. **Massenet:** Elégia (Marie Chambee). 13. **Verdi:** Trubadur — Miserere (Helga Roswaenge és Hedwig von Debecka). 14. **Grieg:** Eros-dal. (Josef Schwartz). 4: Rádió Szabad Egyetem. 1. **Radnai:** Andante és Allegro, op. 21. Hegedűn előadja **Waldbauer Imre**, zongorán kíséri **Herz Ottó dr.** 2. Előadás: „Az észszerű állatgondozás”. 3. **Dohnányi:** Rurallia Hungarica. Hegedűn előadja **Waldbauer Imre**, zongorán kíséri **Herz Ottó dr.** Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 5:10: Másfél óra könnyű zene (zenekari hangverseny). 6:45: Hangverseny. Közreműködik **Dömötör Ilona** operaénekesnő és **Kerpely Jenő** gordonkaművész. 7:45: Részletes sport- és löversenyeredmények. 8: Egyfelvonásosak a Stúdióból. 1. „A büvös kaptafa”. Zenés játék egy felvonásban. **Irta:** Kárpáti Aurél. Zenéjét szerette **Pongrácz László**. 2. „Ridialu törvényt mond”. Jelenet maláj munda nyomán. **Irta:** Pogány Elza. 3. „Szívek vására”. Misztérium egy felvonásban. **Irta:** Paulini Béla, zenéjét egykoru lanton énekből. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Majd: **Farkas Jenő** és cigányzenekarának hangversenye a Spolarich-kávéházban.

Belgrád. 10:30: Grammfón. 17:30: Hegedű és harmonikakettős. 20: Rádiózenekar. 21: **Verdi:** „Traviata” c. operája grammfónon. Utána esetleg séta Európán keresztül.

Berlin. Orosz, magyar, tuniszi és szerb szerelmi dalok. 26. **Monstre** fuvózenekar a rádiókiállításból. Utána 0:30-ig táncezena.

Köln. 20: Táncezena, tenorének. Utána 24-ig jazz.

Königsberg. 18:50: Népdalok a leipzig-i kamarakettős előadásában. 20: **Katonazene.** 22:30: Táncezena.

Leipzig. 20: **Zeller A.** madárkereskedő c. háromfelvonásos operettje, majd 0:30-ig táncezena.

Milánó. 19:30: Vegyes zene. 20:40: Operett közvetítés. Az operett után éjfélig táncezena.

München. 19:05: **Mozart:** Figaro lakodalma c. négyfelvonásos operája. Utána éjfélig szórakoztató és táncezena.

Prága, Brünn, Mor. Ostrava, Pozsony. 18:15: Német dalok. 19:30: **Jelet.** 20: Sport, fuvózenekar. 21: Rádiózenekar. 22:20: Cigányzene.

Róma. 17:30—19: Enek- és zenekari kari verseny. Táncezena. 21:02: **Donizetti:** „Szerelmi bájtal” c. háromfelvonásos vígjátéka.

Stuttgart. 20:30: A stuttgarti filharmonikusok német hangversenye. 22:30—0:30: Táncezena grammfónon.

Toulouse. 19: Saxofonszólo, hegedűjáték. 20:15: Szimfonikus zene. 21: Időjelzés, operettrészletek.

Bécs. 11:10: A bécsi szimfonikusok hangversenye. **Freundlich** **Natalia** zongoraművész közreműködésével. 15:30: **Römisch-zenekar.** 17:35: **Freyler** **Mária** felolvasása: Repülő-naplóból. 18:20: **Immermann** **Károly** méltatása. 19: **Az Ast-négyes** játéka. 20: Időjelzés, sport-hírek, holnapi műsor. 20:10: **Fall** **Leó:** „Édes öregem” c. operettje. Utána a **Holzer-zenekar** játéka.

München. 19:05: **Mozart:** Figaro lakodalma c. négyfelvonásos operája. Utána éjfélig szórakoztató és táncezena.

Prága, Brünn, Mor. Ostrava, Pozsony. 18:15: Német dalok. 19:30: **Jelet.** 20: Sport, fuvózenekar. 21: Rádiózenekar. 22:20: Cigányzene.

Róma. 17:30—19: Enek- és zenekari kari verseny. Táncezena. 21:02: **Donizetti:** „Szerelmi bájtal” c. háromfelvonásos vígjátéka.

Stuttgart. 20:30: A stuttgarti filharmonikusok német hangversenye. 22:30—0:30: Táncezena grammfónon.

Toulouse. 19: Saxofonszólo, hegedűjáték. 20:15: Szimfonikus zene. 21: Időjelzés, operettrészletek.

Bécs. 11:10: A bécsi szimfonikusok hangversenye. **Freundlich** **Natalia** zongoraművész közreműködésével. 15:30: **Römisch-zenekar.** 17:35: **Freyler** **Mária** felolvasása: Repülő-naplóból. 18:20: **Immermann** **Károly** méltatása. 19: **Az Ast-négyes** játéka. 20: Időjelzés, sport-hírek, holnapi műsor. 20:10: **Fall** **Leó:** „Édes öregem” c. operettje. Utána a **Holzer-zenekar** játéka.

Hétfő, augusztus 25.

Bukarest. 12—13:30: Grammfón. 14: Sibiceanu-zenekar; könnyű és román zene. 19: Grammfón. 20: **Kamarazene.** 20:45: **Cretzoriu** operaénekesnő dalesteje. 21:15: **Armano** fuvolaművész játéka.

Budapest. 9:15: A rádió házikvartett-jének hangversenye. 9:30: **Hírek.** 11:10: Vizállásjelentés magyarul és németül. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12:05: Hangverseny. Közreműködnek: **B. Radó Lili** (ének) és **Jákó Béla** (ének). Zongorán kísér: **Kazacsay Tibor**. 1. a) **Hendel:** Rinaldó — ária; b) **Brahms:** Die Nachtigall; c) **Német népdal:** Hans und Lieschl (Radó Lili). 2. **Mozart:** A varázsfuvola — két ária (Jákó Béla). 3. **Fekete:** Finale; b) **Lányi:** Alkotódal (Radó Lili). 4. a) **Schumann:** Talizmán; b) **Loewe:** Heimlicheit (Jákó Béla). 5. a) **Lavotta:** Reszket a bokor; b) **Dienzl:** Liliomszál (Radó Lili). 6. **Schultz:** Liebeszauber (Jákó Béla). 12 ó. 25: **Hírek.** 12:35: A hangverseny folytatása. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 2:30: **Hírek,** élelmiszerárak. 3: **Piaci árak,** árfolyamhírek. 4: **Stumpf** **Károlyné** felolvasása: „A háztartásról”. 4:45: **Pontos** időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés, hírek. 5: **Haller** **Jenő** novellái; 1. **Mikor** a végzet megindul. 2. **Az első** csók. Felolvasa aszerző. 5:30: **36-ik** **Rácz** **Laci** és cigányzenekarának hangversenye. 6:40 **Rádiómatörpösta.** 7:20: Grammfónhangverseny. **Kálmán:** A csárdáskirálynő. **Megcsók** **olom** a kezét (Gábor József). **R. Ervin:** Gábor: A sziget dala. **Kálmár** **Tibor:** A hold engem mindennap látott. **Fall:** Brúderlein fein. **Szomorú** nyárfalevél (Vig Miklós). **Indian** szerelem. **Dallos-Seres:** Ne mirek többé levelet. **Kun L.** **Sivár** bukkatetón. **Dr. Sándor-Szenes:** Miért-miért. **Nádor** **József:** Vén akáca levele. **Bartos:** Rézi. **Seres:** Engem még nem szeretett senki. **Oiga-Oiga.** **Kai** már: Minek iszik az olyan. **Déli** holdfénynél (Hawai kvartett). **Harmath-Brodsky:** Valamit a kis fülből... (Vig Miklós). **Espana.** **Feketeszenü** kis párom (Vig Miklós). **Egy** beszélőfilmet szeretnék rólad. 8:35: **Harsányi** **Zsolt** felolvasása: „Vidám dolgok”. 9: **Dohnányi** **Ernő** dr. zongorahangversenye.

Belgrád 20:30: Népdalok gitárkísérettel. 21:30: **Rodzevics** **Mihály** zongorahangversenye.

Berlin. 18: Hegedűművészet **Kayser** **tól** **Paganini**ig. 19: Táncezena dalbetétekkel, majd szórakoztató zene.

Pozsony. 18: **Beethoven:** Kreutzer-szonáta. 19:20: Grammfón. 21: Rádiózenekar. 22:15: Grammfón.

Breslau. 19:05: Népdalok grammfónon. 21:20: **Nietzsche**-est. 22:45: Rádióüzenetek.

Kattowicz. 16:35: Grammfón. 18: Népszerű hangverseny. 20:15: Hegedűjáték. 22: Tára. 23: Táncezena.

Milánó. 20:40: **Mascagni:** „Iris” c. operája. 23: Beszélőújság. Éjfélig táncezena.

Róma. 17:30—19: Enek- és zenekari verseny. 18:30: Grammfón. 21:02: Tizen-negy számból álló könnyű zene, közben egyfelvonásos vígjáték.

Aprohirdetések

1—2 kosztos diák teljes kóser ellátást nyerhet zsidó uricsaládnál, modern lakás, német nyelvtanulmányi ellenőrzés. Timisoara, Bonnác u. 6, ajtó 33, I. em.

Ortodox uricsalád két diákot vagy leányt teljes ellátásra felvesz. Fürdőszoba, zongora van. Weisz, Gyulai Pál ucca 1 szám.

Elsőrangú textil- és divatárkereskedő, hosszas gyakorlattal, elsőrangú szakember, bármilyen foglalkozást keres. Megkereséseket „Szorgalmas” jellegére a kiadóba kér.

Bal-Sachris, esetleg Bal-Muszaf-nak ajánlkozik az ünnepekre 34 éves, családostól jó hanggal bíró előimádkozó, aki Bal Takio és Bal Kore is. Költségmegtérítés esetén próbára is megy. Megkereséseket „Szigoruan vallásos” jellegére a kiadóba.

Konfekciós fiatalember, jóméglelésű, ki a német, román és magyar nyelveket tökéletesen bírja, kirakattrendező több évi praxissal, állást változtatna. Megkereséseket „Megbízható” jellegére a kiadó továbbít.

FIGYELEM! Zalogházi árverés lesz augusztus 27-én 8 órákor a Kolozsvári Népbank és Zaloghitelintézet Rt.-nál, Szép ucca 1.

Kiadó szép különbejárta szoba üresen vagy butorozva, esetleg teljes ellátással — iskolásoknak is — jobb zsidó családnál. **Kepes,** **Wesselényi** ucca 4.

Főtéren irodahelyiségnek alkalmas két földszinti helyiség azonnalra kiadó. **Cim** a kiadóban.

ERTESITÉS

Elvállalom kézimunkáknak mintirozását, régi keretek aranyozását és javítását. Esténként állandó kiállítás. **Somlyai** aranyozó, **Str. Iuliu Maniu.**

Eladó sürgősen elköltözés miatt új eszládi ház, áll 3 szoba, 2 konyha, mellékhelyiség, jövedelme 50.000 lej, ugyanott keretezett goblinek, ebédlő butor és csillár, perzsa ágylők és szép filodendron. **Cim:** **Kalandos** ucca 13.

Munkásnöket, varrólányokat felvesszünk. **Dibela,** **Strada Tunarilor** 4.

Schwartz Ignacné orth. kóser vegetárius étterme és tejcsarnoka **Reg. Ferdinand** (Wesselényi ucca) 10 szám alatt megnyitott. A felhasználó tejműveket saját készítményeim. — Ugyanott naponta friss tehén- és bivalytej házhoz szállítva is kapható.

Iskolás gyermekeket felveszek teljes ellátásra. Erdekldni **Deak** **Feren** ucca 13. butorizlet.

Kiadó műhely, raktár, iroda. **Malom** ucca 16.

Nagyobb község közepén eladó **koresma,** két szoba konyha lakással, 12 m. istálló, 6 m. kamara, alatta pince, 12 köblös jó föld, 3300 toke szőlő, évi termése 35—40 hektó, hozzá 30 hl. hordó, egy vasprés és permetező, összesen 400 ezer lejért. Ajánlatokat „Családi otthon” jellegére.

Teljes ellátással felvétetik jó családból izr. iskolásfiú 12 évesig uri családboz. Ugyanott kiadó két műhelyhelyiség **Reg. Ferdinand** 72.

Zsidó családhoz ajánlkozik házvezetőnőnek intelligens nő, jól főz. **Cim:** **Mátyás** király ucca 2. szám. **Elizabeta** **kalap-szalon.**

Eladó sürgősen adómentes két parkettes szoba és konyha, speiz és fürdőszoba és mellékhelyiségekkel ellátott ház. **Str. Bravilor** 10a. (Rákóczy ut mentén).

Hirdessen az Uj Keletben

A KOLOZSVÁRI MOZGÓK MŰSORA

Aug. 24	MAGYAR SZÍNHÁZ	CARMEN	CORSO	EDISON	SELECT	URÁNIA
Vasárnap	I. Nevada II. A Marokkói kémmő	I. Égő határ II. Lia	Szombatok szombatja	I Napoleon futárja II. La Paiva	A borneoi szökevény	A vándor

Nyomatottí **Fraternitas** Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomdájában. Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Telefon 9.77

XIII EVF. Cluj—Kolo augusztus 5690 EV

Uj Kelet az es bázáni zsidó napilapunk utánni... Kérlek megjelölés... Kérlek megjelölés...

Angol h román

A Maltán állomáshárom oirkálója horvátok kikötőben. A szoci, a hajórajpara fogadta **Károly** királyt. A külügyminiszternek. A külügyminiszter ota behatol az angol hadihajóknak való látogatását, a német is elárulják, az angol hajóosztászt sokkal inkább kompolitikai demonstrációk politikai szemlélye, amely semmiarra, hogy megnyugodjanak a tőrekvésért. Semmi kálók agyi Odesszaitva, válaszképp azagnak az utóbbi szülődeire és ki hogy a Szovjet hadiott a Fekete tenger

Egy-két hónappal át bejárta a hír, a litika feladta eddigi kább a kulisszák tartását és a nyitláp. Az európai külép. meg lehetős id ki ezek a hírek és akkor hagyott valamidőn a francia kormány nyugtatást kap szovjet most nem g követelő azonban. Dnyeszter partján trolatait és a Fekelent az orosz hadiflór kirkálói egész Konrészkedtek. A románból kapott megnyugak látta nem hag szovjet háborus maescu külügyminiszdult a volt szövetsAngliához, Franciaországhoz, kérve a hogy küldjék el ha gerre és ezzel is egy esetleges táma flotta szembe fogja mania összes szövét

Olaszország nem hon kaptá kézhez ez ugyanakkor javab orosz kereskedelmi oiaország — a fenn fogva — felesleges monstratív tenger szemben elküldte F bormokot, Párizs v okát, aki ugyancs adtatásban részese e azonban elfogad Davies ellentengert pot, hogy három névjegyet a román szerződés szabaddá geri bármilyen h lentengernagy látó diplomácia nyelvén is akar ezzel a jogá csak olyankor, amikete tenger zavaros fürdőzők zaja veri Kőő esendjét...

Hogy miért ép küldte el előőrseit a nak okait főleg a konstellációjában k gígászi küzdelemben kerülő események m ország és az angol zött folyik — az a föllemelelenségük tá